

Småbarnskost – 2 år

Landsomfattende kostholdsundersøkelse blant 2 år gamle barn

Småbarnskost 2007

HEFTETS TITTEL: Småbarnskost 2 år
Landsomfattende kostholdsundersøkelse
blant 2 år gamle barn

UTGITT: 8/2009

BESTILLINGSNUMMER: IS-1731

UTGITT AV: Helsedirektoratet,
Mattilsynet og Universitetet i Oslo

KONTAKT: Helsedirektoratet,
avdeling ernæring

POSTADRESSE: Pb 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo

BESØKSADRESSE: Universitetsgaten 2, Oslo

TLF.: 810 200 50

FAKS: 24 16 30 01

www.helsedirektoratet.no

HEFTET KAN

BESTILLES HOS: Helsedirektoratet
v/ Trykksakekspedisjonen

E-POST: trykksak@helsedir.no

TLF.: 24 16 33 68 (tirsdag-torsdag kl. 12-14)

FAKS: 24 16 33 69

Ved bestilling, oppgi bestillingsnummer IS-1731

FORFATTERE: Anne Lene Kristiansen
og Lene Frost Andersen,
Avdeling for ernæringsvitenskap,
Universitetet i Oslo
Britt Lande, Helsedirektoratet

ILLUSTRASJON: Tank

Forord

I 2006/2007 ble det gjennomført landsomfattende undersøkelser av kostholdet til 6, 12 og 24 måneder gamle barn.

I denne rapporten presenteres resultater fra Småbarnskost 24 måneder 2007, samt en sammenligning med resultater fra forrige Småbarnskost 24 måneder 1999. Resultatene fra Spedkostundersøkelsene blant 6 og 12 måneder gamle barn er tidligere publisert i egne rapporter.

Småbarnskost 24 måneder ble gjennomført av Universitetet i Oslo (UiO), avdeling for ernæringsvitenskap, på oppdrag fra Mattilsynet og Helsedirektoratet.

Rapporten er utarbeidet av Anne Lene Kristiansen (UiO) og Lene Frost Andersen (UiO), i samarbeid med Britt Lande (Helsedirektoratet).

Takk til barn og foreldre som deltok i undersøkelsen og til prosjektgruppen for Spedkost og Småbarnskost bestående av Lene Frost Andersen, Kerstin Trygg, Elin Bjørge Løken, Inger Therese L. Lillegaard og Anne Lene Kristiansen (alle UiO), Britt Lande og Lars Johansson (Helsedirektoratet) og Gyrd Omholt Gjevstad og Rønnaug Aarflot Fagerli (Mattilsynet).

Oslo, august 2009

Innhold

Forord	3
Sammendrag	6
1 Innledning	9
2 Utvalg og metode	11
2.1 Utvalg	11
2.2 Design	11
2.3 Metode	12
2.3.1 Kostdata	12
2.3.2 Andre data	13
2.4 Dataanalyser	13
3 Resultater	14
3.1 Beskrivelse av utvalget	14
3.2 Vekt og lengde ved 2-årskontrollen	15
3.3 Amming i andre leveår	15
3.4 Inntak av matvarer	15
3.4.1 Grøt	15
3.4.2 Brød og andre kornvarer	15
3.4.3 Smør/margarin på brødet	15
3.4.4 Pålegg	15
3.4.5 Kjøtt og fisk	16
3.4.6 Fukt og grønnsaker	16
3.4.7 Kumelk og yoghurt	16
3.4.8 Morsmelkerstatning	16
3.4.9 Vann, juice og søte drikker	16
3.4.10 Søtsaker	17
3.4.11 Økologiske produkter	17
3.5 Vitamin D-tilskudd/kosttilskudd	17
3.6 Energi- og næringsstoffinntak	17
3.7 Kilder til næringsstoffer	18
3.7.1 Kilder til totalt fett	18
3.7.2 Kilder til mettet fett	18
3.7.3 Kilder til tilsatt sukker	18
3.7.4 Kilder til vitamin A	18
3.7.5 Kilder til vitamin D	18
3.7.6 Kilder til jern	18
3.8 Ulikheter i kostvaner	18

3.9	Måltider	19
3.10	Matvarer som unngås	19
3.11	Problemer med spising/mat	19
3.12	Kanaler for informasjon og vurdering av informasjonen	19
3.13	Sammenligning av enkelte resultater fra Småbarnskost	19
	24 måneder 2007 med resultater fra Småbarnskost	
	24 måneder 1999	
	3.13.1 Vekt og lengde	20
	3.13.2 Amming	20
	3.13.3 Matinntak	20
	3.13.4 Energi- og næringsstoffinntak	20
	3.13.5 Vitamin D-tilskudd/kosttilskudd	20
	3.13.6 Matvarer som unngås	20
	3.13.7 Kanaler for informasjon om kosthold og ernæring	21
4	Oppsummering	22
5	Litteratur	24
6	Oversikt over tabeller	25
7	Tabeller	29
	Vedlegg	66
	1) Tabell: Matvareinntak blant brukere av den enkelte matvare	
	2) Dokumentasjon for trekking av utvalg	
	3) Invitasjonsbrev	
	4) Spørreskjemaet	
	5) Purrebrev	
	6) Brev til de som manglet opplysninger om vekt og lengde	

Sammen drag

Dataene fra den landsomfattende kostholdsundersøkelsen Småbarnskost viser en rekke positive trekk ved kostholdet til 2-åringene. Sammenlignet med resultater fra Småbarnskost 1999 har det skjedd flere forbedringer av kostholdet. Det har vært en stor reduksjon i inntak av tilsatt sukker og søte drikker, det samlede inntaket av grønnsaker, poteter, frukt og bær har økt og flere bruker magre melketyper framfor helmelk.

- I andre leveår var det 25 % som ble ammet ved 13 måneders alder, 15 % ved 15 måneder, 8 % ved 18 måneder og 4 % ved 24 måneders alder.
- Ca. halvparten (52 %) av 2-åringene fikk grøt. Det var mer vanlig å gi hjemmelaget grøt (42 %) enn industrifremstilt grøt (17 %).
- Brødinntaket var i gjennomsnitt 131 g/dag, og det var vanligst å gi mellomgrovt eller grovt brød. De mest brukte påleggstypene var leverpostei, hvitost/smøreost, egg og brunost/prim.
- Inntaket av kokte poteter var i gjennomsnitt 26 g/dag, mens inntaket av friske/fryste grønnsaker var i gjennomsnitt 54 g/dag. Det samlede inntaket av grønnsaker, poteter, frukt, bær og juice var gjennomsnittlig i overkant av 300 g/dag.
- Kjøtt/kjøttprodukter og fisk/fiskeprodukter (utenom industrifremstilt barnemat) ble gitt til hhv. 100 % og 98 % av barna. Inntaket av kjøtt/kjøttprodukter var høyere enn inntaket av fisk/fiskeprodukter (42 g/dag vs. 25 g/dag).
- Gjennomsnittsinntaket av kumelk var i overkant av 3 dl/dag. De fleste brukte lettmelk (72 %) eller ekstra lettmelk (25 %), mens kun 15 % fikk helmelk og 8 % fikk skummetmelk.
- De fleste (89 %) fikk yoghurt, og dette var i overveiende grad fruktyoghurt. Gjennomsnittlig inntak av yoghurt var 71 g/dag.
- 97 % av barna fikk vann, i gjennomsnitt ca. 3 dl/dag. 75 % fikk juice, i overkant av en halv desiliter pr. dag.
- 62 % av barna fikk søte drikker som saft, brus eller nektar med sukker, og gjennomsnittsinntaket var i overkant av en halv desiliter pr. dag.
- 57 % av barna fikk tran eller annet vitamin D-tilskudd ved 2 års alder. Tran ble gitt til 38 %, flytende multivitaminer (Sana-sol, Biovit og Nycoplus multivitamin

mikstur) ble gitt til 30 %, vitamin D-dråper til 4 % og 4 % fikk multivitaminetabletter som inneholder vitamin D. Enkelte (19 %) fikk flere typer vitamin D-tilskudd.

- Gjennomsnittlig inntak av vitaminer og mineraler var på nivå med eller høyere enn anbefalt inntak, med unntak av jern. Tran eller annet vitamin D-tilskudd var nødvendig for å komme opp på anbefalt nivå av vitamin D.
- Gjennomsnittlig inntak av totalt fett var på nivå med anbefalt inntak, mens inntak av mettet fett var noe høyere enn anbefalt nivå. 24 % av barna fikk mer totalt fett i kosten enn anbefalt og 87 % fikk mer mettet fett i kosten enn anbefalt. Hovedkildene til totalt fett og mettet fett var smør/margarin på brød, kjøtt/kjøttprodukter, ost og kumelk.
- Gjennomsnittlig inntak av tilsatt sukker var i samsvar med anbefalt nivå, men 16 % av barna hadde høyere inntak av tilsatt sukker enn anbefalt. Hovedkildene til tilsatt sukker var yoghurt, søte drikker, syltetøy/marmelade og sjokolade/annet godteri.
- For vitamin A var de viktigste kildene leverpostei, smør/margarin på brød, tran/kosttilskudd og grønnsaker.
- Tran/kosttilskudd var den viktigste kilden til vitamin D. Andre viktige vitamin D-kilder var smør og margarin, fisk/fiskeprodukter og egg.
- Brød, kjøtt/kjøttprodukter (inkludert leverpostei), frukt/bær, poteter og grønnsaker var de viktigste kildene til jern.
- Det var noen forskjeller i inntak av matvarer og næringsstoffer mellom gutter og jenter.
- Omtrent 20 % av respondentene oppga at barnet vanligvis eller av og til fikk økologiske kornprodukter/grøt og omkring 40 % oppga at barnet vanligvis eller av og til fikk økologisk frukt eller grønnsaker.
- 27 % oppga at en eller flere matvarer ikke ble gitt til barnet fordi man var redd barnet kunne reagere med allergi/intoleranse.
- De fleste (85 %) hadde fått informasjon om kosthold og ernæring på helsestasjonen og 69 % vurderte dette som svært nyttig/nyttig. 77 % oppga at de hadde fått slik informasjon fra familie og kjente (tabell 34).
- I overkant av halvparten av foreldrene ønsket mer informasjon om småbarnsernæring, særlig om hva som er et sunt og variert kosthold til barnet og om kosttilskudd.
- Sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999 var andel ammede i andre leveår forholdsvis lik i 2007 og 1999. Andelen som spiste frukt/bær ved 24 måneders alder var høy begge årene (98-99 %). Totalt inntak av frukt, bær, juice, poteter og grønnsaker var 302 g/dag i 2007 mot 257 g/dag i 1999. Gjennomsnittlig andel energi fra tilsatt sukker (energiprosent, E %) var langt

lavere i 2007 sammenlignet med 1999, og andelen som var innenfor anbefalingen for tilsatt sukker (maks. 10 E %) var langt høyere i 2007 (84 %) enn i 1999 (45 %). Det har vært en meget stor endring i inntaket av søte drikker; inntaket var betraktelig lavere i 2007 (60 g/dag) enn i 1999 (189 g/dag). Det var færre som fikk tran eller annet vitamin D-tilskudd i 2007 sammenlignet med i 1999 (57 % vs. 78 %).

I Småbarnskost 24 måneder 2007 ble kostholdet undersøkt ved hjelp av et spørreskjema til barnets foreldre/foresatte. Utvalget var på 2984 barn. Deltagerprosenten var 56, og 1674 barn ble inkludert i analysene.

Småbarnskost 24 måneder 2007 ble gjennomført av Universitetet i Oslo på oppdrag fra Helsedirektoratet og Mattilsynet. Undersøkelsen inngår som en del av systemet for kartlegging av kostholdet i den norske befolkningen.

1 Innledning

I sped- og småbarnstiden skjer det store endringer i kostholdet. Barnet vokser og utvikler seg raskt og har relativt høye ernæringsmessige behov. Sped- og småbarnskosten har stor betydning for barnets vekst og helse. Vekst- og ernæringsforhold i tidlige barneår kan dessuten ha betydning for helsen senere i livet.

Kunnskap om hva sped- og småbarna i Norge spiser er av stor betydning for å kunne vurdere barnas kostholds- og ernæringsmessige situasjon, og for oppfølging og evaluering av ernæringspolitiske tiltak og utforming av strategier for å forebygge kostholdsrelaterte helseproblemer blant barn.

I den nasjonale kostholdsundersøkelsen blant sped- og småbarn er kostholdet undersøkt ved 6- og 12-måneders alder (Spedkost) og ved 2-års alder (Småbarnskost).

I denne rapporten presenteres resultater fra Småbarnskost 24 månederundersøkelsen.

Formål

Hovedmålet med undersøkelsen var å øke kunnskapen om kostholdet til barn i Norge for å få et bedre grunnlag for å gi råd om kosthold og forebygge kostholdsrelaterte helseproblemer i denne aldersgruppen. Undersøkelsen skulle fremskaffe data som ga grunnlag for:

- å beskrive kostvaner
- å vurdere den ernæringsmessige kvaliteten av kosten
- å vurdere om kostholdsvanene er i tråd med de anbefalinger som blir gitt
- å vurdere faktorer som forklarer forskjeller i kostholdet
- å kunne vurdere innhold av fremmedstoffer i kostholdet
- å beskrive endringer i kostvaner siden Småbarnskost 1999 (1)

Denne rapporten gir en beskrivelse av barnas kostvaner, vurderer om kostholdsvanene er i tråd med de anbefalinger som gis og beskriver endringer i kostvaner siden Småbarnskost 24 måneder 1999. Faktorer som forklarer forskjeller i kostholdet vil ikke inngå i denne rapporten, men presenteres i vitenskapelige artikler. Dataene fra Småbarnskost 24 måneder 2007 vil danne grunnlag for å kunne vurdere innhold av ulike typer fremmedstoffer i barnas kosthold, og dette vil gjøres i egne beregninger. Det vil også bli gjort ytterligere sammenligninger av barns kostvaner fra 1999 til 2007. Dette vil presenteres i vitenskapelige artikler.

Anbefalinger – energi og næringsstoffinntak

Næringsstoffinntaket er vurdert med utgangspunkt i de offisielle Norske anbefalinger for ernæring og fysisk aktivitet fra 2005 (2). Disse er utarbeidet på grunnlag av nordiske anbefalinger (3).

Anbefalinger for barn fra 2 års alder:

Energigivende næringsstoffer	Anbefalt inntak
Protein	10-20 energiprosent
Fett	25-35 energiprosent
- Mettet fett	maks. 10 energiprosent
Karbohydrat	50-60 energiprosent
- Tilsatt sukker	maks. 10 energiprosent

Anbefalinger for aldersgruppen 2-5 år:

Vitaminer og mineraler	Anbefalt inntak pr. dag
Vitamin A, retinolaktivitets-ekvivalenter (RAE)	350
Vitamin D, mikrogram	7,5
Vitamin E, tokoferol-ekvivalenter	5
Tiamin, milligram	0,6
Riboflavin, milligram	0,7
Vitamin C, milligram	30
Kalsium, milligram	600
Jern, milligram	8

Referanseverdi for energiinntak:

Referanseverdien for energiinntak for aldersgruppen 2-5 år er 5,3 MJ/dag med en referansevekt på 16,1 kg (2,3). Det er også gitt referanseverdier for energibehov per kg kroppsvekt (3), og for 2 år gamle barn er denne 355 kJ/kg/dag.

2 Utvalg og metode

2.1 Utvalg

Et landsomfattende utvalg på 2984 barn ble etablert av Statistisk sentralbyrå (SSB) (vedlegg 2). Utvalget omfattet alle barn født i en treukersperiode fra 1. september til 23. september 2005 av mødre født i Norge, Sverige eller Danmark. Hvis barnet var tvilling eller trilling, skulle bare det eldste barnet være med i undersøkelsen.

Det ble antatt at kostholdet til barn født i september i stor grad er likt kostholdet til barn født på andre tider av året. Barn av mødre født i land utenom Skandinavia ble ikke inkludert fordi det ble vurdert at egne undersøkelser var nødvendig for å beskrive kostholdet i disse gruppene.

Undersøkelsen ble meldt til Personvernombudet for forskning ved Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste og tilrådd av Regional komité for medisinsk forskningsetikk. Foreldrene ga samtykke til å delta i undersøkelsen.

2.2 Design

Datainnsamlingen ble gjennomført i august-november 2007. Barnets mor mottok en invitasjon (vedlegg 3) og et spørreskjema (vedlegg 4) i posten ca. 2 ½ uke før barnet fylte to år. Barnets mor, far eller annen omsorgsperson ble bedt om å fylle ut spørreskjemaet så nært opp til barnets 2-årsdag som mulig. Foreldrene ble bedt om å ta med spørreskjemaet til 2-årskontrollen på helsestasjonen for å få data om barnets vekt og lengde i skjemaet. Helsestasjonspersonalet målte barnets vekt og lengde og påførte disse dataene i skjemaet, sammen med opplysninger om barnets fødselsvekt og fødselslengde. Foreldrene returnerte ferdig utfylt skjema i frankert svarkonvolutt.

Omkring 1 ½ uke etter at invitasjonsbrevet ble sendt ut, ble det foretatt en telefonoppringning til alle deltagerne i utvalget. Kun deltagerne som aktivt hadde takket nei til deltagelse eller allerede hadde returnert ferdig utfylt spørreskjema, ble ikke ringt.

Det ble sendt ut én purring (vedlegg 5) der spørreskjemaet var vedlagt. De som hadde returnert spørreskjemaet uten opplysninger om barnets vekt og lengde ble tilskrevet (vedlegg 6) med kopi av første side i spørreskjemaet der de ble bedt om å fylle inn vekt- og lengdedataene selv. De som returnerte spørreskjemaet i utfylt stand var med i trekningen av ti pengepremier à kr. 5000,- og ti pengepremier à kr. 10.000,-. I tillegg fikk alle som deltok i undersøkelsen en kokebok.

Alle landets helsestasjoner fikk i forkant av undersøkelsen brev med informasjon om Småbarnskost. De fikk spørreskjemaet og bildeboken til orientering og en plakat om Småbarnskost til å henge opp på helsestasjonen som påminning og motivasjon til

foreldrene. Helsestasjonene ble også bedt om å delta som støttespillere i arbeidet for å motivere foreldrene til deltagelse.

2.3 Metode

2.3.1 Kostdata

Spørreskjemaet (matvarefrekvensskjemaet) skulle fange opp kostholdet ved 2 års alder. Foreldrene skulle fylle ut spørreskjemaet så nært opp til barnets 2-årsdag som mulig. Kostholdet ved 2 års alder skulle beskrives slik det vanligvis er. Foreldrene skulle prøve å gi et gjennomsnitt av barnets kosthold, og ha de siste 14 dagene i tankene når de fylte ut skjemaet.

Spørreskjemaet som ble benyttet ved forrige kartlegging av kostholdet til barn på 24 måneder (Småbarnskost 24 måneder 1999) ble benyttet som utgangspunkt for undersøkelsen. Spørsmål om barnets kjønn, økologiske produkter, måltidsmønster, mors alder og spørsmål om røyking ble lagt til de eksisterende spørsmålene fra 1999. Videre ble matvareutvalget oppdatert og frekvensrekkefølgen endret. Etter revisjon ble det oppdaterte spørreskjemaet testet ut i en pilotstudie blant 24 måneder gamle barn, og på nytt revidert etter piloten. Det endelige frekvensskjemaet inkluderte 45 spørsmål og hadde et omfang på 24 sider (inkludert informasjon på for- og bakside). Skjemaet var delt opp i følgende temaområder:

- Vekt og lengde ved fødsel og ved 24 måneders alder
- Bakgrunnsspørsmål om barnet
- Spørsmål om barnets kosthold (inkludert ammespørsmål)
- Spørsmål om måltidsmønster
- Spørsmål om kosttilskudd
- Spørsmål om foreldrenes informasjonskilder, samt behov og ønsker om informasjon
- Bakgrunnsspørsmål om barnets mor og far

Spørsmålene om amming ved 2 års alder var relatert til om barnet fikk morsmelk eller ikke og om hvor gammelt barnet var da det sluttet å få morsmelk. Det ble ikke spurt om mengde morsmelk eller hvor ofte barnet fikk morsmelk.

Spørsmålene om kostholdet ved 2 års alder omfattet bruk av ca. 160 matvarer. For de fleste matvarer ble det rapportert hvor ofte barnet vanligvis fikk matvaren og hvor mye barnet vanligvis fikk per gang. Frekvensene rangerte fra "aldri/sjeldnere enn hver måned" til "5 el. flere ganger per dag". Et bildehefte ble vedlagt som hjelp til å bestemme mengder av matvarer/retter. Til sammen var det bilder av 17 ulike matvarer/retter. For hver av matvarene/rettene var det bilder av 4 ulike mengder som rangerte fra liten mengde (A) til stor mengde (D). For industrifremstilt grøt var det bilder av 6 ulike mengder. Hvis foto ikke var tilgjengelig, skulle husholdningsmål benyttes, for eksempel skiver, stykker, skjærer. Dataene ga mulighet for å beregne energi- og næringsstoffinntak blant barna.

Spørsmål om mors alder, mors og fars utdanningsnivå, antall barn mor har født, fødselstidspunkt i forhold til termin, mors sivilstatus, mors arbeidssituasjon før fødsel og når barnet var 24 måneder gammelt var inkludert i skjemaet. Spørsmål om mors

røykevaner, passiv røyking samt astma- og allergibelastning i familien var også inkludert.

2.3.2 Andre data

SSB hadde ansvaret for å trekke utvalget til undersøkelsen på bakgrunn av barnets fødselsdato. Fra SSB fikk man i tillegg informasjon om landsdelstilørighet og bostedstype for barnet/foresatte.

2.4 Dataanalyser

- Kontroll av utfylte skjemaer ble gjort på følgende måte:
- Matvarer ble ansett som ikke brukt dersom verken frekvens eller mengde var fylt ut eller dersom "ikke fått"/"aldri/sjeldnere enn..." var fylt ut. Det samme gjaldt dersom mengde var fylt ut, men ikke frekvens.
- Som hovedregel skulle doble avkryssninger fjernes og noteres på et prekodet ark der ID-nummer var registrert. Unntakene var spørsmål som omhandlet frekvens og mengde av matvarer. Disse ble behandlet på følgende måte:
 - Mer enn én avkryssning for mengde eller frekvens ble korrigert til laveste alternativ.
 - Dersom frekvens var angitt uten at det var angitt en mengde, ble den minste mengden brukt.
 - Mer enn én avkryssning for alder ved ammeslutt ble korrigert til høyeste alternativ når markeringene sto ved siden av hverandre. Dersom det var ett åpent alternativ mellom kryssene ble avkryssningen korrigert til det åpne alternativet. Ved to åpne alternativ mellom kryssene ble hovedregelen for doble avkryssninger fulgt.
- Mer enn én avkryssning for mors og fars utdannelsesnivå ble korrigert til høyeste alternativ.
- Mer enn én avkryssning for hvem som fyller ut spørreskjemaet ble også korrigert. Dersom det var krysset av for alternativ 1 eller 2 og 4 (hhv. barnets mor/far og annen person), ble dette korrigert til alternativ 1 eller 2. Dersom det forekom annet dobbelt kryss ble dette korrigert til alternativ 3 (barnets mor og far).

Syv av skjemaene ble ekskludert på grunn av svært lave eller svært høye energiinntak.

Spørreskjemaene ble skannet og analyser av inntaksdata er gjort med kostberegningsprogrammet KBS, versjon 6.0 og database AE-07 (4).

Inntaksdata er presentert som gjennomsnitt og standardavvik (SD), og i tillegg som persentiler for noen matvarer. Forskjeller mellom grupper er testet med Student's t-test. Kji-kvadrat-test er brukt for å teste forskjeller i andeler mellom grupper. Alle p-verdier gitt i rapporten er tosidige, og et 5 % signifikansnivå er benyttet. De statistiske analysene er gjort med bruk av statistikkprogrammet SPSS, versjon 14.0.

3 Resultater

3.1 Beskrivelse av utvalget

Totalt ble det mottatt utfylte spørreskjemaer for 1681 barn, og dette ga en svarprosent på 56. Syv av skjemaene ble ekskludert og disse ble ikke inkludert i analysene. Endelig utvalg besto av 1674 barn.

De fleste skjemaene (89 %) var fylt ut av barnets mor, mens 11 % var fylt ut av både mor og far (tabell 1). Totalt var det 826 jenter og 829 gutter som deltok i undersøkelsen. Utfylling av barnets kjønn manglet for 19 personer. Disse er inkludert i alle analyser hvor dataene ikke er delt etter kjønn.

Det var kun små forskjeller i fordeling for kjønn, svangerskapslengde og landsdel mellom barna/mødrene som deltok i Småbarnskost 24 måneder og alle som ble født/som fødte i 2005 (tabell 2). For disse parametrene vurderes utvalget som landsrepresentativt.

Gjennomsnittlig fødselsvekt til barna som deltok i Småbarnskost 24 måneder (3584 g) var noe høyere enn fødselsvekten til alle som ble født i 2005 (3503 g). Mors alder var i gjennomsnitt noe høyere blant deltagerne i Småbarnskost 24 måneder: 32,3 år, sammenlignet med 30,2 år på landsbasis (tabell 2).

4 % av mødrene og 7 % av fedrene hadde utdannelse på grunnskolenivå, mens 64 % av mødrene og 48 % av fedrene hadde høyskole- eller universitetsutdannelse (tabell 3).

En stor andel av mødrene hadde vært utearbeidende heltid (64 %) eller deltid (19 %) før barnet ble født. Da barnet var 24 måneder gammelt var det 42 % som var utearbeidende heltid og 29 % som var utearbeidende deltid (tabell 4).

Da barnet var 24 måneder gammelt, var det til sammen 18 % av mødrene som røykte, hvorav 11 % røykte daglig. De aller fleste barna oppholdte seg ikke i rom der det ble røykt (tabell 5).

Det var 77 % av barna som gikk i barnehage, 8 % ble passet av besteforeldre eller andre enn foreldrene og 6 % var hos dagmamma (tabell 6). Totalt var det 86 % av barna som ble passet av andre enn foreldrene på dagtid på hverdager (én eller flere dager).

For omtrent halvparten (46 %) av barna ble det oppgitt at foreldre og/eller søsken hadde eller hadde hatt astma/allergi (tabell 7).

3.2 Vekt og lengde ved 2-årskontrollen

Gjennomsnittlig vekt og lengde for barna var henholdsvis 12,8 kg og 88 cm ved 2-årskontrollen på helsestasjonen (tabell 8). Gutter hadde signifikant høyere vekt og lengde enn jenter.

3.3 Amming i andre leveår

Andelen barn som fikk morsmelk var 25 % ved 13 måneders alder, 15 % ved 15 måneder, 8 % ved 18 måneder og 4 % ved 24 måneders alder (tabell 9). Det var en noe høyere andel jenter enn gutter som ble ammet mellom 13 og 15 måneders alder.

3.4 Inntak av matvarer

Gjennomsnittsinntak (gram per person per dag) og andel som brukte ulike typer mat og drikke ved 24 måneders alder er presentert i tabellene 10 til 19. Persentiler for daglig inntak er presentert i vedlegg 1.

3.4.1 Grøt

Ved 24 måneders alder fikk 52 % av barna grøt daglig eller ukentlig (tabell 10). En stor andel av barna (42 %) fikk hjemmelaget grøt, mens 17 % fikk industrifremstilt grøt. Samlet gjennomsnittlig inntak (spiseklar mengde) av grøt var 58 g/dag (tabell 10). Hvis man ser på inntaket blant dem som brukte de ulike grøttypene, var gjennomsnittsinntaket av industrifremstilt grøt 146 g/dag blant dem som fikk slik grøt og inntaket av hjemmelaget grøt 79 g/dag blant dem som fikk hjemmelaget grøt (vedlegg 1).

Type industrifremstilte og hjemmelagde grøter som ble brukt er presentert i tabell 11.

3.4.2 Brød og andre kornvarer

Gjennomsnittsinntaket av brød var 131 g/dag (tabell 10). Det var vanligst å gi mellomgrovt eller grovt brød (tabell 10) og å gi brødskivene med skorper (tabell 12). Ca. halvparten (51 %) fikk kornblanding/gryn med melk daglig eller ukentlig (tabell 10).

3.4.3 Smør/margarin på brødet

De fleste barna (90 %) fikk margarin eller smør på brødet (tabell 13). Det var vanligst å bruke myk margarin (35 %). Brelett og lettmargin var også vanlig, mens få brukte smør. Mengde smør/margarin som ble brukt på brødskivene fremgår av tabell 14.

3.4.4 Pålegg

De mest brukte påleggstypene var leverpostei (90 %), hvitost/smøreost (89 %), egg (85 %) og brunost/prim (78 %). Kjøttpålegg ble brukt av 72 %, søtt pålegg (som syltetøy og sjokoladepålegg) ble brukt av 67 % og fiskepålegg ble brukt av 60 % (tabell 15).

3.4.5 Kjøtt og fisk

Kjøtt/kjøttprodukter og fisk/fiskeprodukter (utenom industrifremstilt barnemat) ble gitt til hhv. 100 % og 98 % av barna (tabell 10). Inntaket av kjøtt/kjøttprodukter var høyere enn inntaket av fisk/fiskeprodukter (42 g/dag vs. 25 g/dag). Noen av barna fikk industrifremstilt barnemat på glass, i første rekke ble kjøtt med grønnsaker brukt (12 %) (tabell 10).

Type fett som ble brukt i matlaging fremgår av tabell 16. Det mest vanlige var å bruke olje (78 %), mens 46 % brukte Melange og 22 % brukte flytende margarin på flaske.

3.4.6 Frukt og grønnsaker

De fleste barna (99 %) fikk frukt og bær, og gjennomsnittsinntaket var 152 g/dag (tabell 10). Gutter hadde signifikant høyere inntak av frukt og bær enn jenter.

De fleste barna (91 %) fikk kokte poteter, og gjennomsnittsinntaket var 26 g/dag (tabell 10). Friske/fryste grønnsaker ble gitt til 99 % av barna, og gjennomsnittsinntaket var 54 g/dag. Grønnsaker/poteter fra industrifremstilt barnemat på glass med fisk eller kjøtt er ikke inkludert i dette.

Det gjennomsnittlige inntaket av frukt, bær, poteter, grønnsaker og juice var til sammen 302 g/dag. Uten juice var inntaket 239 g/dag.

3.4.7 Kumelk og yoghurt

Gjennomsnittsinntaket av kumelk var 319 g/dag (tabell 10). Fra 1 års alder anbefales lett-, ekstra lett- eller skummetmelk dersom barnet har normal vekstutvikling (5). Det var vanligst å bruke lettmelk ved 2 års alder. Lettmelk ble brukt av 72 % av barna og gjennomsnittlig inntak var ca. 200 g/dag. Ekstra lett lettmelk ble brukt av 25 %, mens helmelk og skummetmelk ble brukt av henholdsvis 15 % og 8 % av barna (tabell 10).

De fleste barna (89 %) fikk yoghurt, og dette var i overveiende grad fruktyoghurt. Gjennomsnittsinntaket av yoghurt var til sammen 71 g/dag (tabell 10)

3.4.8 Morsmelkerstatning

Det var kun få (1 %) som fikk morsmelkerstatning, mens noen flere (6 %) fikk melkerstatning/annen melk enn kumelk (tabell 10).

3.4.9 Vann, juice og søte drikker

97 % av barna fikk vann og 75 % fikk juice daglig eller ukentlig (tabell 10). 62 % fikk søte drikker daglig eller ukentlig; 45 % fikk saft med sukker, 24 % fikk nektar og 22 % fikk brus med sukker. Gjennomsnittsinntaket av søte drikker var 60 g/dag, og av dette var 38 g saft med sukker. Det var 36 % som drakk søte drikker daglig (data ikke vist i tabell). Industrifremstilt barkedrikk ble drukket daglig eller ukentlig av 4 % av barna.

3.4.10 Søtsaker

Gjennomsnittsinntaket av sjokolade og annet godteri var 3 g/dag (tabell 10), og 77 % fikk dette ukentlig eller månedlig. 47 % av barna fikk sjokolade og/eller annet godteri 1 gang i uken eller oftere (data ikke vist i tabell).

3.4.11 Økologiske produkter

19 % oppga at barnet vanligvis eller av og til fikk økologiske kornprodukter/grøt, 43 % oppga at barnet vanligvis eller av og til fikk økologisk frukt og 41 % at barnet vanligvis eller av og til fikk økologiske grønnsaker. Det var 20 % av barna som vanligvis eller av og til fikk økologisk kjøtt/kylling/kalkun/fisk og 24 % som vanligvis eller av og til fikk økologisk melk (tabell 17).

3.5 Vitamin D-tilskudd/kosttilskudd

Ved 24 måneders alder fikk 57 % av barna vitamin D-tilskudd og/eller annet kosttilskudd (tabell 18). I hovedsak var dette vitamin D-tilskudd (57 %) (tabell 19). Tran var det vanligste å gi; 38 % av barna fikk tran daglig eller ukentlig, i gjennomsnitt 4,3 ml per dag blant brukere. Flytende multivitaminer med vitamin D, som Sana-sol, Biovit og Nycoplus multivitaminer, ble gitt til 30 % av barna. Vitamin D-dråper ble gitt til 4 % av barna og 4 % fikk multivitamintabletter for barn med A- og D-vitamin. 19 % fikk flere enn ett vitamin D-tilskudd. 4 % fikk andre typer fiskeoljer enn tran, mens andre typer kosttilskudd kun ble brukt av et fåtall.

3.6 Energi- og næringsstoffinntak

Tabell 20 og 21 presenterer energi- og næringsstoffinntak med og uten kosttilskudd inkludert i beregningene.

Inntak av ulike umettede fettsyrer er ikke beregnet pga. manglende data for fettsyresammensetning i industrifremstilt barnemat og manglende oppdateringer i matvaredatabasen ved UiO av smør og margariner.

Gjennomsnittlig inntak av energi (inkludert kosttilskudd i beregningene) var 5,9 MJ/dag for gutter og 5,5 MJ/dag for jenter (tabell 20).

Gjennomsnittlig inntak av protein (14,8 E %), totalt fett (31,6 E %) og tilsatt sukker (6,7 E %) var i samsvar med anbefalingene, mens inntaket av mettet fett (12,7 E %) var høyere enn anbefalt (tabell 22). Andelen barn som hadde høyere inntak av mettet fett enn anbefalt (>10 E %) var 87 %, andelen som hadde høyere inntak av totalt fett enn anbefalt (>35 E %) var 24 %, mens 16 % hadde høyere inntak av tilsatt sukker (>10 E %) enn anbefalt (tabell 29).

Gjennomsnittlig daglig inntak av vitaminer og mineraler (inkludert kosttilskudd i beregningene) var på nivå med eller høyere enn anbefalt inntak (2, 3), med unntak av jern som var noe lavere enn anbefalt. Inntaket av vitamin A var høyt over anbefalt inntak, og inntaket av vitamin E, tiamin, riboflavin og vitamin C var også godt over anbefalt inntak.

I tabell 21 presenteres inntak av vitaminer og mineraler uten kosttilskudd inkludert. Inntaket av vitamin A, tiamin, riboflavin og vitamin C var fremdeles over anbefalt

inntak, mens inntaket av jern var noe lavere enn anbefalt og vitamin D var mye lavere enn anbefalt (2,8 µg vs. 7,5 µg anbefalt).

3.7 Kilder til næringsstoffer

Tabell 23-28 presenterer kilder til utvalgte næringsstoffer.

3.7.1 Kilder til totalt fett

Smør/margarin på brød, kjøtt/kjøttprodukter, ost og kumelk var de viktigste kildene til totalt fett (tabell 23).

3.7.2 Kilder til mettet fett

Ost, kjøtt/kjøttprodukter, kumelk og smør/margarin på brød var de viktigste kildene til mettet fett (tabell 24).

3.7.3 Kilder til tilsatt sukker

Yoghurt, søte drikker (nektar, saft og brus med sukker), syltetøy/marmelade og sjokolade og annet godteri var de viktigste kildene til tilsatt sukker (tabell 25).

3.7.4 Kilder til vitamin A

For vitamin A var de viktigste kildene leverpostei, smør/margarin på brød, tran/kosttilskudd og grønnsaker (tabell 26).

3.7.5 Kilder til vitamin D

Tran/kosttilskudd var den viktigste kilden til vitamin D. Andre viktige vitamin D-kilder var smør og margarin, fisk/fiskeprodukter og egg (tabell 27).

3.7.6 Kilder til jern

Brød, kjøtt/kjøttprodukter (inkludert leverpostei), frukt/bær, poteter og grønnsaker var de viktigste kildene til jern (tabell 28).

3.8 Ulikheter i kostvaner

Det var forholdsvis liten forskjell mellom gutter og jenter i andeler som ble ammet i andre leveår (ikke testet statistisk). Størst forskjell var det ved 13 måneders alder, hvor 27 % av jentene ble ammet vs. 22 % av guttene (tabell 9).

Andel av barna som hadde høyere inntak av totalt fett, mettet fett og tilsatt sukker enn anbefalt, er presentert i undergrupper av mor og barn i tabell 29.

Andelen barn med totalt fettinntak over anbefalt nivå varierte noe med landsdel, mens andel barn med mettet fett over anbefalt nivå varierte med mors alder, mors utdanning, antall barn mor har født og landsdel.

Andelen barn med sukkerinntak over anbefalt nivå varierte noe med mors utdanning, antall barn mor har født, bostedstype og om barnet hadde pass på dagtid (barnehage, dagmamma o.l.).

Det var ikke store forskjeller i matinntak mellom gutter og jenter, men guttene hadde signifikant høyere gjennomsnittsinntak av noen få matvarer (tabell 10).

3.9 Måltider

De fleste spiste frokost (98 %), formiddagsmat/lunsj (93 %) og middag (93 %) hver dag. 77 % spiste kveldsmat hver dag, mens 47 % spiste ettermiddagsmat og 23 % spiste andre måltider/mellommåltider hver dag (tabell 30). Data om måltider i barnehage, hos dagmamma og lignende er vist i tabell 31.

3.10 Matvarer som unngås

Noen matvarer ble unngått gitt til barnet fordi man var redd det kunne reagere med allergi/intoleranse. Dette gjaldt blant annet nøtter, kumelk, appelsin/appelsinjuice/ annen sitrusfrukt, egg og fisk/skalldyr. 27 % oppga at en eller flere matvarer ble unngått (tabell 32).

3.11 Problemer med spising/mat

Totalt var det 26 % som oppga at barnet hadde problemer med spising/mat (tabell 33). Problemer med dårlig matlyst/småspist ble oppgitt av 13 %, liker få matvarer av 10 %, allergi/intoleranse mot enkelte matvarer av 5 % og vanskelig med tilvenning til familiens kosthold ble oppgitt av 3 % (tabell 33).

3.12 Kanaler for informasjon og vurdering av informasjonen

De fleste (85 %) hadde fått informasjon om kosthold og ernæring på helsestasjonen og 69 % vurderte dette som svært nyttig/nyttig. 77 % oppga at de hadde fått slik informasjon fra familie og kjente (tabell 34).

Halvparten av foreldrene (53 %) ønsket mer informasjon om småbarnsernæring (tabell 35). Generelt om hva som er et sunt og variert kosthold til barnet (49 %) og om kosttilskudd (24 %) var temaer mange ønsket mer informasjon om (tabell 36).

3.13 Sammenligning av enkelte resultater fra Småbarnskost 24 måneder 2007 med resultater fra Småbarnskost 24 måneder 1999

Enkelte resultater fra Småbarnskost 2007 er sammenlignet med resultater fra Småbarnskost 1999 (tabell 37-45). En slik sammenligning må gjøres med forsiktighet. De fleste spørsmålene er stilt på samme måte begge år, men det er noen forskjeller (se Metode s. 12). Videre er utvalgene ikke helt sammenlignbare. Utvalget i 2007 skiller seg fra utvalget i 1999 ved at det var en høyere andel mødre med høy utdannelse (tabell 38) og en høyere andel av utarbeidende mødre på heltid i 2007 enn i 1999 (tabell 39). Forskjellene mellom 1999 og 2007 i utvalgets sammensetning kan komme av skjevhet i utvalget på grunn av at mødrepopulasjonen kan ha endret seg fra 1999 til 2007. I 2007 var det også en lavere andel mødre med kort utdannelse enn i 1999 (tabell 38). Forskjellene er ikke testet statistisk.

I denne sammenligningen er det kun enkelte resultater som er presentert. Videre analyser om endringer i barns kostvaner fra 1999 til 2007 vil bli gjort senere.

3.13.1 Vekt og lengde

Vekt og lengde ved 24 måneders alder i 2007 og i 1999 er presentert i tabell 40. Det var liten forskjell i vekt og lengde blant jenter i 2007 sammenlignet med 1999, mens det blant gutter var noe større forskjell. Dette er ikke testet statistisk.

3.13.2 Amming

Andel ammede i andre leveår var forholdsvis lik i 2007 og 1999 (tabell 41). Ved 24 måneders alder var det 4 % som ble ammet både i 2007 og 1999.

3.13.3 Matinntak

I 2007 ble det rapportert et høyere inntak av brød (131 g/dag vs. 95 g/dag), frukt/bær (152 g/dag vs. 113 g/dag) og grønnsaker (54 g/dag vs. 33 g/dag) sammenlignet med i 1999 (tabell 42). Totalt inntak av frukt, bær, juice, poteter og grønnsaker var 302 g/dag i 2007 mot 257 g/dag i 1999. Inntaket av kjøtt og kjøttprodukter var stabilt (42 g/dag vs. 44 g/dag), mens inntaket av fisk og fiskeprodukter var noe høyere i 2007 enn i 1999 (25 g/dag vs. 20 g/dag). I 2007 var inntak av kumelk 319 g/dag mot 330 g/dag i 1999. I 1999 var daglig inntak av helmelk 148 g/dag, mens det i 2007 hadde sunket til 35 g/dag og andelen som fikk helmelk var også betydelig redusert fra 1999 til 2007 (80 % vs. 15 %). I 2007 ble det rapportert et høyere inntak av lettmelk (202 g/dag vs. 149 g/dag) sammenlignet med 1999. Andel brukere av yoghurt var lik begge år (89 %), men mengde spist var lavere i 2007 enn i 1999 (71 g/dag vs. 81 g/dag). Det var langt færre som drakk søte drikker i 2007 enn i 1999 (62 % vs. 92 %) og inntaket var betraktelig lavere i 2007 enn i 1999 (60 g/dag vs. 189 g/dag) (tabell 42).

3.13.4 Energi- og næringsstoffinntak

Tabell 43 viser inntak av energi og næringsstoffer blant 24 måneder gamle barn i 2007 og 1999. Det var lavere gjennomsnittlig energiprosent fra fett i 2007 enn i 1999 (32,4 E % vs. 33,3 E %) og en betydelig lavere energiprosent fra tilsatt sukker (6,9 E % vs. 11,7 E %). Gjennomsnittlig inntak av mettet fett var også lavere i 2007 (13,0 E % vs. 14,2 E %) enn i 1999. For vitaminer og mineraler var det en særlig endring for inntak av vitamin D i 2007 sammenlignet med 1999 (7,6 µg/dag vs. 10,2 µg/dag).

Fra og med 2007 ble fiber inkludert som et energigivende næringsstoff i kostberegningssystemet KBS. I denne sammenligningen er derfor fiber tatt ut som energigivende næringsstoff, og av den grunn vil ikke tallene i tabellen stemme overens med tilsvarende tall andre steder i rapporten.

3.13.5 Vitamin D-tilskudd/kosttilskudd

Det var en lavere andel som fikk vitamin D-tilskudd/kosttilskudd ved 24 måneders alder i 2007 sammenlignet med 1999 (57 % vs. 78 %) (tabell 44). Totalt var det 57 % som fikk tilskudd som inneholder vitamin D i 2007. Dette var en mye lavere andel enn det som ble rapportert i 1999 (78 %) (tabell 45). I 2007 var det også en lavere andel som fikk tran ved 24 måneders alder sammenlignet med 1999 (38 % vs. 47 %). Mengden vitamin D-tilskudd blant de som bruker vitamin D-tilskudd har vært stabil fra 1999 til 2007 (tabell 45).

3.13.6 Matvarer som unngås

Det var ganske lik andel i 2007 og 1999 som unngikk å gi enkelte matvarer til barnet fordi man var redd det kunne reagere med allergi/intoleranse (27 % vs. 26 %).

Sammenligner man tall fra 2007 med tall fra 1999 var det 19 % vs. 23 % som unngikk nøtter, 5 % vs. 7 % som unngikk appelsin/appelsinjuice/andre sitrusfrukter, 6 % vs. 5 % som unngikk vanlig kumelk, 4 % vs. 6 % som unngikk mat med tilsetningsstoffer og 4 % som begge år unngikk egg (ikke vist i tabell).

3.13.7 Kanaler for informasjon om kosthold og ernæring

I 2007 var det 69 % som hadde fått svært nyttig eller nyttig informasjon fra helsestasjonen, og i 1999 var det 67 % som hadde fått slik informasjon.

4 Oppsummering

Dataene fra den landsomfattende Småbarnskostundersøkelsen, som ble gjennomført blant 24 måneder gamle barn, viser flere positive trekk ved kostholdet til 2-åringer. Mange hadde et variert kosthold med brød- og kornvarer, frukt og grønnsaker, kjøtt, fisk og melk, og inntaket av de fleste vitaminer og mineraler var i tråd med anbefalingene. Sammenlignet med resultater fra Småbarnskost 24 måneder 1999 har det skjedd flere forbedringer av kostholdet. Det har vært en stor reduksjon i inntak av tilsatt sukker og søte drikker, det samlede inntaket av grønnsaker, poteter, frukt og bær har økt og flere bruker magre melketyper framfor helmelk.

En del av barna fikk morsmelk i andre leveår: 25 % ved 13 måneders alder, 15 % ved 15 måneders alder, 8 % ved 18 måneders alder og 4 % ved 24 måneders alder.

Ved 2 års alder fikk halvparten av barna (52 %) grøt. Det var mer vanlig å gi hjemmelaget grøt (42 %) enn industrifremstilt grøt (17 %).

Gjennomsnittsinntaket av brød var 131 g/dag, og det var vanligst å gi mellomgrovt eller grovt brød. De mest brukte påleggstypene var leverpostei, hvitost/smøreost, egg og brunost/prim.

Inntaket av kokte poteter var i gjennomsnitt 26 g/dag, mens inntaket av friske/fryste grønnsaker var i gjennomsnitt 54 g/dag. Det samlede inntaket av grønnsaker, poteter, frukt, bær og juice var gjennomsnittlig i overkant av 300 g/dag.

Kjøtt/kjøttprodukter og fisk/fiskeprodukter (utenom industrifremstilt barnemat) ble gitt til hhv. 100 % og 98 % av barna. Inntaket av kjøtt/kjøttprodukter var høyere enn inntaket av fisk/fiskeprodukter (42 g/dag vs. 25 g/dag).

Gjennomsnittsinntaket av kumelk var i overkant av 3 dl/dag. De fleste brukte lettmelk eller ekstra lettmelk, men helmelk og skummetmelk ble også brukt. De fleste (89 %) fikk yoghurt, og dette var i overveiende grad fruktyoghurt. Gjennomsnittlig inntak av yoghurt var 71 g/dag.

Nærmest alle barna drakk vann, i gjennomsnitt ca. 3 dl/dag. 75 % fikk juice og 4 % fikk industrifremstilt barkedrikk. 62 % av barna fikk søte drikker som saft, brus eller nektar med sukker, og gjennomsnittsinntaket var i overkant av en halv desiliter pr. dag.

Over halvparten av barna (57 %) fikk tran eller annet vitamin D-tilskudd ved 24 måneders alder. Tran ble gitt til 38 %.

Gjennomsnittlig inntak av vitaminer og mineraler var på nivå med eller høyere enn anbefalt, med unntak av jern. Tran eller annet vitamin D-tilskudd var nødvendig for å komme opp på anbefalt nivå av vitamin D.

Gjennomsnittlig inntak av totalt fett var på nivå med anbefalt, mens inntak av mettet fett var noe høyere enn anbefalt. 24 % av barna fikk mer fett i kosten enn anbefalt og 87 % av barna fikk mer mettet fett i kosten enn anbefalt. Hovedkildene til totalt fett og mettet fett var smør/margarin, kjøtt/kjøttprodukter, ost og kumelk.

Sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999 var andel ammede i andre leveår forholdsvis lik i 2007 og 1999, og ved 24 måneders alder var det 4 % som ble ammet både i 2007 og 1999. Andelen som spiste frukt og bær var høy begge årene (98-99 %). Totalt inntak av frukt, bær, juice, poteter og grønnsaker var 302 g/dag i 2007 mot 257 g/dag i 1999. Gjennomsnittlig andel energi fra tilsatt sukker (energiprosent, E %) var langt lavere i 2007 sammenlignet med 1999, og andelen som var innenfor anbefalingen for tilsatt sukker (maks. 10 E %) var langt høyere i 2007 (84 %) enn i 1999 (45 %). Det har vært en meget stor endring i inntaket av søte drikker; inntaket var betraktelig lavere i 2007 (60 g/dag) enn i 1999 (189 g/dag). Det var færre som fikk tran eller annet vitamin D-tilskudd i 2007 sammenlignet med i 1999 (57 % vs. 78 %).

5 Litteratur

- 1 Lande B, Andersen LF. Småbarnskost – Kosthold blant 2-åringer. Landsomfattende kostholdsundersøkelse. Oslo: Sosial- og helsedirektoratet (Helsedirektoratet), 2005. IS-1299.
- 2 Norske anbefalinger for ernæring og fysisk aktivitet. Oslo: Sosial- og helsedirektoratet (Helsedirektoratet), 2005. IS-1219.
- 3 Nordic Nutrition Recommendations 2004. Integrating Nutrition and Physical Activity. 4th ed. København: Nordisk Ministerråd, 2004. Nord 2004:13.
- 4 <http://matportalen.no/matvaretabellen/>
- 5 Anbefalinger for spedbarnsernæring. Oslo: Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (Helsedirektoratet), 2001. IS-1019.

6 Oversikt over tabeller

Tabell 1. Oversikt over hvem som fylte ut spørreskjemaet, andeler i %, n=1674.

Tabell 2. Sammenligning av deltagere i Småbarnskost 24 måneder 2007 med data for hele landet 2005, andeler i % og gjennomsnitt (SD) for barnets fødselsvekt og mors alder.

Tabell 3. Høyeste fullførte utdanning blant mødre og fedre, andeler i %.

Tabell 4. Mors arbeidssituasjon før barnet ble født og når barnet er 24 måneder, andeler i %.

Tabell 5. Andel av mødrene som røykte da barnet var 24 måneder gammelt og hvor ofte barnet oppholder seg i rom der det røykes.

Tabell 6. Tilsyn/pass av barnet på dagtid (hverdager), andeler i %.

Tabell 7. Andel (%) av barna som har foreldre og/eller søsken med astma/allergi.

Tabell 8. Vekt og lengde ved 24 måneders alder blant gutter og jenter, gjennomsnitt (SD).

Tabell 9. Andel (%) ammede barn i andre leveår, n=1662.

Tabell 10. Inntak av matvarer, gjennomsnitt (SD), og andel (%) av barna som bruker ulike typer matvarer, n=1674.

Tabell 11. Inntak, gjennomsnitt (SD), og andel (%) av barna som bruker ulike typer grøt og morsmelkerstatning, n=1674.

Tabell 12. Andel (%) av barna som vanligvis får brødsiver uten skorpe, n=1674.

Tabell 13. Type smør/margarin som vanligvis smøres på brødet til barna, andeler i %, n=1674.

Tabell 14. Mengde smør/margarin som vanligvis smøres på brødet til barna, andeler i % av barna som bruker smør/margarin på brødet (n=1525).

Tabell 15. Inntak av pålegg, gjennomsnitt (SD), og andel (%) av barna som bruker ulike typer pålegg, n=1674.

Tabell 16. Type fett som vanligvis brukes til matlaging (sauser, steking o.l.), andeler i %, n=1674.

Tabell 17. Andel (%) som oppga å benytte økologiske produkter ved 24 måneders alder, n=1674.

Tabell 18. Andel (%) av barna som får vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd, n=1674.

Tabell 19. Inntak, gjennomsnitt (SD), og andel (%) som bruker vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd, n=1674.

Tabell 20. Inntak av energi og næringsstoffer (inkludert kosttilskudd i beregningene), gjennomsnitt (SD), n=1674.

Tabell 21. Inntak av energi og næringsstoffer (uten kosttilskudd inkludert i beregningene), gjennomsnitt (SD), n=1674.

Tabell 22. Inntak av energigivende næringsstoffer som del av totalt energiinntak (energiprosent, E %), gjennomsnitt (SD), n=1674.

Tabell 23. Kilder til totalt fett, andeler i %, n=1674.

Tabell 24. Kilder til mettet fett, andeler i %, n=1674.

Tabell 25. Kilder til tilsatt sukker, andeler i %, n=1674.

Tabell 26. Kilder til vitamin A, andeler i %, n=1674.

Tabell 27. Kilder til vitamin D, andeler i %, n=1674.

Tabell 28. Kilder til jern, andeler i %, n=1674.

Tabell 29. Andel (%) av barna med inntak av totalt fett, mettet fett og tilsatt sukker over anbefalt nivå, etter bakgrunnsvariabler, n=1674.

Tabell 30. Hvor ofte spiser barnet ulike måltider i løpet av en uke, andeler i %, n=1674.

Tabell 31. Hvor ofte spiser barnet ulike måltider i barnehage, hos dagmamma o.l. i løpet av en uke, andeler i %, n=1046.

Tabell 32. Matvarer det kunne vært aktuelt å gi barnet ved 24 måneders alder, men som unngås fordi man er redd barnet kan reagere med allergi/intoleranse, andeler i %, n=1674.

Tabell 33. Andel (%) av barna som har problemer i forhold til spising/mat, n=1674.

Tabell 34. Kanaler for informasjon om kosthold og ernæring i barnets andre leveår og foreldrenes vurdering av nytten, andeler i %, n=1674.

Tabell 35. Andel (%) av foreldrene som ønsker mer informasjon om småbarnsernæring, n=1674.

Tabell 36. Tema det særlig ønskes mer informasjon om i forhold til kosthold og ernæring når barnet er ca. 2 år gammelt, andeler i %, n=1674.

Tabell 37. Sammenligning av deltagere i Småbarnskost 24 måneder 2007 med alle som ble født/fødte i Norge i 2005 og Småbarnskost 24 måneder 1999, andeler i %.

Tabell 38. Høyeste fullførte utdanning blant mødre og fedre i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999, andeler i %.

Tabell 39. Mors arbeidssituasjon før barnet ble født og når barnet er 24 måneder i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999, andeler i %.

Tabell 40. Vekt og lengde ved 2-årskontrollen, gjennomsnitt (SD), Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

Tabell 41. Andel (%) av barna som ammes i andre leveår, Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

Tabell 42. Inntak av matvarer, gjennomsnitt (SD), og andel av barna som bruker ulike typer matvarer i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

Tabell 43. Inntak av energi og næringsstoffer (inkludert tilskudd i beregningene), gjennomsnitt (SD) i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

Tabell 44. Andel (%) av barna som får vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

Tabell 45. Inntak, gjennomsnitt (SD), og andel (%) som bruker kosttilskudd i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

7 Tabeller

Tabell 1. Oversikt over hvem som fylte ut spørreskjemaet, andeler i %, n=1674.

Har fylt ut spørreskjemaet	Andel ¹ (%)
Barnets mor	89
Barnets far	1
Både far og mor	11
Annen person	<0,5

¹Antall ubesvarte: 22. Andeler er beregnet ut fra antall som har svart på dette spørsmålet.

Tabell 2. Sammenligning av deltagere i Småbarnskost 24 måneder 2007 med data for hele landet 2005, andeler i % og gjennomsnitt (SD) for barnets fødselsvekt og mors alder.

Bakgrunnsvariabel	Småbarnskost ¹ (n=1674)	Landet ² (n=57645)
Kjønn, %		
Gutter	50	51
Jenter	50	49
Fødselsvekt, %		
<2500 g	3	5
2500-3499 g	40	41
3500-3999 g	37	34
≥4000 g	21	19
Gjennomsnittlig fødselsvekt, g	3584 (579)	3503 (648)
Svangerskapslengde, %		
<38. svangerskapsuke	14	12
≥38. svangerskapsuke	86	88
Mors alder, år		
<20	<0,5	2
20-24	5	14
25-29	24	31
30-34	38	35
35-39	26	15
≥40	7	3
Mors gjennomsnittsalder, år	32,3 (4,8)	30,2
Antall barn mor har født, %		
1 barn	38	41
2 barn	40	36
3 barn	18	16
4 barn eller flere	5	7
Landsdel, %		
Oslo/Akershus	25	26
Østlandet ellers	24	23
Agder/Rogaland	14	15
Vestlandet	18	18
Trøndelag	9	9
Nord-Norge	9	9
Mors sivilstatus, %		
Gift	55	49
Samboer	41	45
Bor alene med barnet/barna	4	6
Annet	<0,5	1

¹Antall ubesvarte: kjønn (19), fødselsvekt (56), svangerskapslengde (24), mors alder (77), antall barn mor har født (82), mors sivilstatus (75). Andeler er beregnet ut fra antall som har svart. ²Norsk fødselsstatistikk, data for 2005 fra Medisinsk fødselsregister:

<http://mfr-nesstar.uib.no/mfr/>

Tabell 3. Høyeste fullførte utdanning blant mødre og fedre, andeler i %.

Høyeste fullførte utdanning	Småbarnskost 2007 ¹ (n=1674)	
	Andel av mødrene	Andel av fedrene
9/10-årig grunnskole eller kortere	2	3
9/10-årig grunnskole <u>og</u> folkehøgskole eller annen ett-årig utdanning	2	4
Videregående opplæring (videregående skole/gymnas/fagbrev)	27	31
Fagskoleutdannelse	5	14
Høyskole- eller universitetsutdanning på \leq 4 år	36	23
Høyskole- eller universitetsutdanning på $>$ 4 år	28	25
Annet	1	1
Vet ikke	-	<0,5

¹Antall ubesvarte: mors utdanning (75), fars utdanning (98). Andeler er beregnet ut i fra antall som har svart på spørsmålet.

Tabell 4. Mors arbeidssituasjon før barnet ble født og når barnet er 24 måneder, andeler i %.

Mors arbeidssituasjon	Småbarnskost 2007 ¹ (n=1674)	
	Før barnet ble født	Når barnet er 24 måneder
Utearbeidende heltid	64	42
Utearbeidende deltid	19	29
Hjemmearbeidende	3	5
Sykemeldt ²	2	2
Permisjon	1	10
Uføretrygdet	1	1
Under attføring	1	2
Student/elev	7	6
Arbeidsledig	2	2
Annet	1	2

¹Antall ubesvarte: arbeidssituasjon før barnet ble født (108), arbeidssituasjon når barnet er 24 måneder (116). Andeler er beregnet ut fra antall som har svart på spørsmålet.

²Sykemeldinger i forbindelse med svangerskapet skulle ikke regnes med.

Tabell 5. Andel (%) av mødrene som røykte da barnet var 24 måneder gammelt og hvor ofte barnet oppholder seg i rom der det røykes.

Bakgrunnsvariabel	Småbarnskost 2007 ¹ (n=1674)
Røykte da barnet var 24 md.	
Nei	82
Ja, av og til (ikke hver dag)	7
Ja, 1-9 sigaretter pr. dag	8
Ja, 10 sigaretter eller flere pr. dag	3
Oppholder barnet seg i et rom hvor noen røyker	
Nei	96
Ja, av og til	4
Ja, flere ganger i uken	0
Ja, daglig	0

¹Antall ubesvarte: Røykte da barnet var 24 md (74), barnet oppholdt seg i rom hvor det røykes (12). Andeler er beregnet ut fra antall som har svart på spørsmålene.

Tabell 6. Tilsyn/pass av barnet på dagtid (hverdager), andeler i %.

Tilsyn/pass av barnet på dagtid (én eller flere dager)	Småbarnskost 2007 ¹ (n=1674)
Mor	36
Far	13
Dagmamma	6
Barnehage	77
Barnepark	1
Besteforeldre eller annen omsorgsperson	8

¹Noen har flere enn én type tilsyn, slik at summen blir over 100 %.

Tabell 7. Andel (%) av barna som har foreldre og/eller søsken med astma/allergi.

Astma/allergi hos barnets foreldre eller søsken	Småbarnskost 2007 ¹ (n=1674)
Nei, mor/far/søsken har ikke/har ikke hatt astma/allergi	54
Ja, mor har/har hatt astma/allergi	25
Ja, far har/har hatt astma/allergi	23
Ja, søsken har/har hatt astma/allergi	14

¹ Flere enn ett svar kunne rapporteres, slik at summen blir over 100 %.

Tabell 8. Vekt og lengde ved 24 måneders alder blant gutter og jenter, gjennomsnitt (SD).

Barnets vekt og lengde	Alle ¹ (n = 1651 ²)	Gutter ³ (n = 815 ²)	Jenter ⁴ (n = 817 ²)	p-verdi ⁵
Vekt, g	12849 (1560)	13294 (1593)	12425 (1408)	<0.001
Lengde, cm	88 (4)	89 (3)	87 (3)	<0.001

¹Antall ubesvarte blant alle: vekt (597), lengde (604).

²Tjuetre respondenter hadde data på vekt og lengde ved 24 mnd alder som var innhentet enten lenge før 24 mnd dag eller lenge etter 24 mnd dag, disse er ikke inkludert i beregningene.

³Antall ubesvarte blant gutter: vekt (309), lengde (311).

⁴Antall ubesvarte blant jenter: vekt (282), lengde (287).

⁵Forskjell i gjennomsnittsverdier mellom gutter og jenter er testet med Student's *t*-test.

Tabell 9. Andel (%) ammede barn i andre leveår, n=1662¹.

Barnets alder (måned)	Andel ammede (%)		
	Gutter (n=829) ²	Jenter (n=826) ²	Alle (n=1662)
13	22	27	25
14	18	20	19
15	14	16	15
16	12	12	13
17	11	10	11
18	9	8	8
19	8	7	7
20	6	5	6
21	5	5	5
22	5	4	5
23	4	4	4
24	4	4	4

¹12 respondenter hadde ikke oppgitt om barnet ble ammet eller ikke.

²19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 10. Inntak av matvarer, gjennomsnitt (SD), og andel (%) av barna som bruker ulike typer matvarer, n=1674.

	Inntak ¹ (g/dag)			Andel brukere (%) ²
	Gutter (n=829)	Jenter (n=826)	Alle (n=1674)	
Grøt	63 (109)	53 (88)*	58 (99)	52
Industrifremstilt grøt	27 (89)	23 (72)	25 (80)	17
Hjemmelaget grøt	35 (61)	30 (53)*	33 (57)	42
Brød	137 (58)	125 (53)*	131 (55)	100
Mellomgrovt brød	65 (55)	63 (53)	64 (54)	73
Grovbrød	63 (70)	54 (64)*	59 (67)	57
Fint brød	2 (11)	1 (6)*	2 (9)	8
Knekkebrød, kavring o.l.	4 (7)	3 (6)	3 (6)	32
Poteter og grønnsaker	85 (52)	89 (56)	87 (54)	99
Kokte poteter	27 (23)	25 (21)	26 (22)	91
Pommes frites/stekte poteter	2 (4)	2 (4)	2 (4)	23
Grønnsaker, friske/fryste	51 (41)	57 (45)*	54 (43)	99
-Gulrot	12 (12)	12 (11)	12 (11)	94
-Tomat	7 (14)	9 (17)*	8 (16)	46
Industrifremstilt barnemat – grønnsaker	1 (7)	1 (8)	1 (7)	1
Frukt og bær	159 (105)	146 (100)*	152 (103)	99
-frukt, frisk	137 (92)	128 (92)*	133 (92)	98
-bær, frisk/fryst	4 (8)	5 (8)	4 (8)	43
Hjemmelaget mos – frukt/bær	6 (23)	4 (18)	5 (21)	11
Industrifremstilt barnemat – frukt/bær	7 (29)	4 (18)*	6 (24)	16
Industrifremstilt barnemat – kjøtt m/ grønnsaker	11 (36)	10 (31)*	10 (33)	12
Kjøtt/kylling/kalkun og grønnsaker	6 (20)	5 (19)	6 (19)	10
Pasta/ris med kjøtt og grønnsaker	5 (19)	4 (17)	5 (18)	9
Kjøtt og kjøttprodukter	44 (23)	40 (20)*	42 (22)	100
Kjøtt, helt	11 (9)	11 (7)	11 (8)	98
Pølser	10 (9)	9 (8)*	10 (9)	94
Kjøttkaker, karbonader, hamburgere o.l.	8 (6)	7 (6)	7 (6)	88
Kjøttpålegg	5 (8)	5 (7)	5 (8)	72
Leverpostei	12 (11)	11 (10)	12 (11)	90
Industrifremstilt barnemat – fisk med grønnsaker	2 (13)	2 (11)	2 (12)	4
Fisk og fiskeprodukter	26 (19)	25 (17)	25 (18)	98
Fisk, mager/halvfet	1 (2)	1 (2)	1 (2)	69
Fisk, fet	1 (1)	1 (2)*	1 (2)	61
Fiskeboller, -pudding, -kaker	10 (10)	10 (10)	10 (10)	86
Fiskepinner o.l.	3 (4)	3 (4)	3 (4)	56
Fiskepålegg/kaviar	8 (12)	7 (11)	8 (12)	60
Egg	6 (8)	7 (11)*	7 (10)	92

Tabell 10, forts.	Inntak ¹ (g/dag)			Andel brukere (%) ²
	Gutter (n=829)	Jenter (n=826)	Alle (n=1674)	
Yoghurt	72 (64)	70 (66)	71 (65)	89
Fruktyoghurt	65 (60)	64 (58)	64 (59)	87
Naturell yoghurt	3 (17)	3 (18)	3 (17)	6
Fløte, rømme, is mv	8 (8)	9 (8)	8 (8)	89
Iskrem	6 (6)	6 (6)	6 (6)	84
Ost	21 (18)	23 (19)	22 (18)	96
Smør og margarin³	17 (11)	16 (11)*	17 (11)	100
Margarin	6 (9)	5 (8)*	6 (9)	91
Lettmargarin/Brelett	6 (9)	6 (9)	6 (9)	34
Smør/Bremykt	2 (6)	2 (6)	2 (6)	15
Annet				
Kornblanding, gryn med melk	32 (52)	33 (48)	33 (52)	51
Kaker, boller, vafler, søte kjeks	12 (9)	11 (9)*	11 (9)	94
Pizza	7 (7)	6 (6)	6 (6)	80
Sjokolade, annet godteri	3 (4)	3 (3)	3 (3)	77
Snacks (potetgull o.l.)	1 (1)	1 (1)	1 (1)	65
Kumelk	323 (262)	318 (270)	319 (267)	98
Helmelk	39 (131)	32 (116)	35 (123)	15
Lettmelk	206 (244)	198 (241)	202 (244)	72
Ekstra lettmelk	53 (145)	58 (154)	55 (149)	25
Skummetmelk	12 (75)	16 (86)	14 (81)	8
Sjokolademelk o.l. m/lett-, ekstra lett- eller skummetmelk	2 (10)	3 (14)	3 (12)	8
Sjokolademelk o.l. m/helmelk	1 (5)	2 (17)	1 (13)	3
Melk, uspesifisert (tillaging)	10 (8)	10 (7)	10 (7)	92
Morsmelkerstatning/annen melk/melkeerstatning	24 (117)	16 (89)	20 (103)	7
Morsmelkerstatning	6 (52)	2 (28)	4 (42)	1
Annen melk/melkeerstatning	19 (105)	14 (85)	16 (95)	6
Søte drikker	61 (108)	59 (105)	60 (106)	62
Nektar	17 (61)	13 (49)	15 (55)	24
Saft med sukker	37 (80)	39 (88)	38 (84)	45
Brus med sukker	6 (22)	7 (15)	7 (19)	22
Kunstig søte drikker	31 (79)	28 (116)	29 (99)	32
Saft uten sukker	25 (73)	22 (88)	24 (81)	26
Brus uten sukker	6 (17)	6 (44)	6 (33)	16
Annen drikke:				
Vann	309 (217)	304 (221)	307 (219)	97
Juice	70 (103)	56 (76)*	63 (93)	75
Industrifremstilt barnedrikk	3 (16)	2 (11)	2 (13)	4

¹Inntak blant alle barna, både brukere og ikke brukere av den enkelte matvare.

²Daglig og ukentlig brukere av matvaren.

³Smør/margarin benyttet ved tilberedning/matlaging er ikke inkludert.

*Signifikant forskjell mellom gutter og jenter ($p < 0.05$). Forskjell i inntak er testet med Student's *t*-test.

Tabell 11. Inntak, gjennomsnitt (SD), og andel (%) av barna som bruker ulike typer grøt og morsmelkerstatning, n=1674.

	Inntak blant alle ¹ (g/dag)	Andel som bruker matvaren ² (%)
Industrifremstilt grøt	25 (80)	17
Nestlé grøt – tilberedes med melk	1 (10)	1
Nestlé grøt – tilberedes med vann	19 (65)	14
Småfolk grøt – tilberedes med melk	<0,5 (7)	1
Småfolk grøt – tilberedes med vann	3 (22)	2
Hipp grøt – tilberedes med vann	2 (20)	1
Holle grøt – tilberedes med vann/melk	1 (17)	1
Hjemmelaget grøt	33 (57)	42
Havregryn	25 (51)	34
Grovt/sammalt mel	1 (11)	2
Fint/hvitt mel/kavring/semule/ris/mais	6 (19)	13
Hirse	<0,5 (5)	0,5
Morsmelkerstatning som drikke	4 (42)	1
Annet		
Biola/Cultura o.l.	29 (86)	33
Drikkeyoghurt	4 (15)	10
Sjokolademelk o.l.	4 (19)	10

¹Inntak blant alle barna, både brukere og ikke brukere av den enkelte matvare.

²Daglig og ukentlig brukere av matvaren.

Tabell 12. Andel (%) av barna som vanligvis får brødskiver uten skorpe, n=1674.

Brødskiver med eller uten skorper	Andel av barna ¹ (%)
Bruker ikke brød	<0,5
Får brødskiver uten skorper	26
Får brødskiver med skorper	74

¹Antall ubesvarte: 8. Andeler er beregnet ut fra de som har svart.

Tabell 13. Type smør/margarin som vanligvis smøres på brødet til barna, andeler i %, n=1674.

Smør/margarin på brødet	Andel av barna ¹ (%)
Bruker ikke smør/margarin på brødet	10
Soft Flora, Soft Ekstra	23
Brelett	20
Lett margarin	18
Bremykt	13
Vita	9
Smør (meierismør)	3
Soft Oliven	3
Annen margarin	2
Melange	<0,5

¹Antall ubesvarte: 101. Andeler er beregnet ut fra de som har svart.

Tabell 14. Mengde smør/margarin som vanligvis smøres på brødet til barna, andeler i % av barna som bruker smør/margarin på brødet (n=1525).

Mengde smør/margarin på brødet	Andel blant barna som bruker smør/margarin på brødet ¹ (%)
Skrapet lag	58
Middels lag	38
Godt dekket lag	4
Tykt lag	<0,5

¹Antall ubesvarte: 14. Andeler er beregnet ut fra de som har svart.

Tabell 15. Inntak av pålegg, gjennomsnitt (SD), og andel (%) av barna som bruker ulike typer pålegg, n=1674.

Pålegg	Inntak blant alle ¹ (g/dag)	Andel som bruker matvaren (%)
Brunost/prim	10 (12)	78
Brunost/prim, helfet	6 (9)	61
Brunost/prim, halvfet/mager	2 (6)	18
Litago brunost/prim	2 (6)	16
Hvitost/smøreost	12 (13)	89
Hvitost, helfet	7 (9)	72
Hvitost, lett/mager	1 (4)	6
Smøreost	4 (6)	55
Smøreost, lett/mager	1 (3)	11
Leverpostei	12 (11)	90
Levepostei, vanlig	11 (10)	88
Levepostei, mager	1 (4)	9
Kjøttpålegg	5 (8)	72
Kokt skinke o.l.	2 (5)	48
Salami/fårepølse	2 (3)	40
Servelat	1 (3)	33
Fiskepålegg/kaviar	8 (12)	60
Makrell i tomat o.l.	6 (10)	44
Kaviar	2 (4)	41
Søtt pålegg	6 (9)	67
Syltetøy/marmelade	4 (7)	46
Lettsyltetøy/frysetøy	1 (4)	17
Sjokoladepålegg/honning/annet søtt pålegg	1 (4)	32
- Honning	0,2 (1)	5
Egg	6 (10)	85

¹Inntak blant alle barna, både brukere og ikke brukere av den enkelte matvare.

Tabell 16. Type fett som vanligvis brukes til matlaging (sauser, steking o.l.), andeler i %, n=1674.

Type fett til matlaging	Andel av barna ¹ (%)
Olje (oliven-, soya-, mais-, rapsolje o.l.)	78
Melange	46
Flytende margarin på flaske (Vita, Melange, Bremykt o.l.)	22
Soft Flora, Soft Ekstra	14
Smør	12
Bremykt	7
Vita	3
Annen margarin	2
Soft Oliven	1

¹Flere enn én type fett kunne rapporteres, slik at summen blir over 100 %.

Tabell 17. Andel (%) som oppga å benytte økologiske produkter ved 24 måneders alder, n=1674.

Matvare	Andel brukere ¹ (%)		
	Vanligvis	Av og til	Sjelden/aldri
Kornprodukter/grøt	6	13	82
Frukt	5	38	58
Grønnsaker	4	37	59
Kjøtt/kylling/kalkun/fisk	2	18	80
Melk	6	18	77
Andre økologiske produkter	4	21	75

¹Andel ubesvarte: kornprodukter/grøt (86), frukt (72), grønnsaker (73), kjøtt/kylling/kalkun/fisk (85), melk (80) og andre økologiske produkter (132).

Tabell 18. Andel (%) av barna som får vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd, n=1674.

	Andel av barna ¹ (%)
Får vitamin D-tilskudd/kosttilskudd ved 24 måneders alder	57
Har fått vitamin D-tilskudd/kosttilskudd tidligere, men ikke nå	34
Har aldri fått vitamin D-tilskudd/kosttilskudd	9

¹Antall ubesvarte: 30. Andeler er beregnet ut fra de som har svart.

Tabell 19. Inntak, gjennomsnitt (SD), og andel (%) som bruker vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd, n=1674.

	Inntak blant alle ¹ (ml/dag)	Andel som bruker tilskuddet ² (%)	Inntak blant de som bruker tilskuddet ² (ml/dag)
Vitamin D-tilskudd, totalt	-	57	-
Tran	1,6 (2,5)	38	4,3 (2,2)
Flytende multivitaminer (Sana-sol, Biovit, Nycoplus multivitamin mikstur)	1,3 (2,4)	30	4,3 (2,5)
Vitamin D-dråper	0,2 (0,8) ³	4	3,7 (1,5) ³
Multivitamin-tabletter for barn med A og D vitamin	-	4	0,8 (0,5) ⁴
Andre fiskeoljer	0,2 (0,9)	4	4,2 (2,0)
Multivitamin-tabletter for barn uten A og D vitamin	-	0,6	0,6 (0,4) ⁴
Kalktabletter	-	0,8	0,9 (0,5) ⁴
Vitamin C	-	3	0,6 (0,3) ⁴
Jern	-	0,4	4,6 (2,9)

¹Inntak blant alle barna, både brukere og ikke brukere av det enkelte tilskudd.

²Daglig og ukentlig brukere av tilskuddet.

³Antall dråper.

⁴Antall tabletter.

Tabell 20. Inntak av energi og næringsstoffer (inkludert kosttilskudd i beregningene), gjennomsnitt (SD), n=1674.

	Gjennomsnitt (SD) per person per dag		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Energi (MJ)	5,9 (1,5)	5,5 (1,5)*	5,7 (1,5)
Protein (g)	50,8 (14,9)	48,6 (14,9)*	49,6 (15,0)
Fett (g)	50,8 (16,4)	47,5 (15,9)*	49,0 (16,2)
- Mettet fett (g)	20,3 (7,1)	19,3 (6,9)*	19,7 (7,0)
Karbohydrater (g)	178 (49)	165 (47)*	172 (48)
- Tilsatt sukker (g)	23,2 (16,1)	21,8 (14,9)	22,5 (15,5)
Kostfiber (g)	17,8 (6,0)	16,4 (5,7)*	17,1 (5,9)
Kolesterol (mg)	144 (59)	143 (71)	143 (65)
Vitamin A (RAE)	887 (458)	853 (433)	869 (445)
Vitamin D (µg)	7,9 (6,2)	7,3 (5,9)	7,6 (6,1)
Vitamin E (mg)	9,5 (6,5)	9,0 (6,4)	9,2 (6,4)
Tiamin (mg)	1,1 (0,4)	1,1 (0,4)*	1,1 (0,4)
Riboflavin (mg)	1,6 (0,6)	1,6 (0,6)	1,6 (0,6)
Vitamin C (mg)	68 (40)	64 (36)	66 (38)
Kalsium (mg)	801 (331)	777 (333)	786 (334)
Jern (mg)	7,8 (5,2)	6,9 (2,8)*	7,4 (4,2)

*Signifikant forskjell mellom gutter og jenter ($p < 0,05$). Forskjell i inntak er testet med Student's *t*-test.

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 21. Inntak av energi og næringsstoffer (uten kosttilskudd inkludert i beregningene), gjennomsnitt (SD), n=1674.

	Gjennomsnitt (SD) per person per dag		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Energi (MJ)	5,9 (1,5)	5,5 (1,5)*	5,7 (1,5)
Protein (g)	50,8 (14,9)	48,6 (14,9)*	49,6 (15,0)
Fett (g)	49,1 (16,2)	45,9 (15,7)*	47,4 (16,0)
- Mettet fett (g)	20,0 (7,1)	19,1 (6,7)*	19,5 (7,0)
Karbohydrater (g)	178 (49)	165 (47)*	172 (48)
- Tilsatt sukker (g)	23,2 (16,1)	21,8 (14,9)	22,5 (15,5)
Kostfiber (g)	17,8 (6,0)	16,4 (5,7)*	17,1 (5,9)
Kolesterol (mg)	135 (58)	136 (69)	135 (63)
Vitamin A (RAE)	738 (402)	705 (389)	721 (396)
Vitamin D (µg)	2,9 (1,9)	2,8 (1,7)	2,8 (1,8)
Vitamin E (mg)	4,7 (1,9)	4,4 (1,8)*	4,5 (1,8)
Tiamin (mg)	1,0 (0,3)	0,9 (0,3)*	1,0 (0,3)
Riboflavin (mg)	1,5 (0,5)	1,4 (0,5)*	1,4 (0,5)
Vitamin C (mg)	61 (36)	57 (34)*	59 (35)
Kalsium (mg)	794 (328)	771 (332)	780 (332)
Jern (mg)	7,3 (2,9)	6,8 (2,7)*	7,0 (2,8)

*Signifikant forskjell mellom gutter og jenter ($p < 0,05$). Forskjell i inntak er testet med Student's *t*-test.

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 22. Inntak av energigivende næringsstoffer som del av totalt energiinntak (energiprosent, E %), gjennomsnitt (SD), n=1674.

	Energiprosent, gjennomsnitt (SD)		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Protein	14,6 (2,0)	14,9 (2,0)*	14,8 (2,0)
Fett	31,6 (4,9)	31,7 (5,1)	31,6 (5,0)
- Mettet fett	12,6 (2,5)	12,8 (2,6)	12,7 (2,5)
Karbohydrater	51,4 (5,1)	51,0 (5,0)	51,2 (5,1)
- Tilsatt sukker	6,7 (4,2)	6,7 (4,2)	6,7 (4,2)
- Kostfiber	2,4 (0,5)	2,4 (0,5)	2,4 (0,5)

*Signifikant forskjell mellom gutter og jenter ($p < 0,05$). Forskjell i inntak er testet med Student's *t*-test.

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 23. Kilder til totalt fett, andeler i %, n=1674.

	Prosentvis bidrag til inntak av totalt fett		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Smør og margarin (på brød)	16	15	16
Kjøtt og kjøttprodukter	16	15	15
Ost	10	11	11
Kumelk	10	9	9
Brød	8	8	8
Fisk og fiskeprodukter	6	6	6
Yoghurt	4	4	4
Tran/kosttilskudd	4	3	3
Kaker, boller, vafler, søte kjeks	3	3	3

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 24. Kilder til mettet fett, andeler i %, n=1674¹.

	Prosentvis bidrag til inntak av mettet fett		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Ost	16	17	16
Kjøtt og kjøttprodukter	15	14	14
Kumelk	14	14	14
Smør og margarin (på brød)	13	13	13
Industrifremstilt barnemat	8	8	8
Yoghurt	6	7	6
Brød	4	3	4
Fisk og fiskeprodukter	4	3	3
Kaker, boller, vafler, søte kjeks	3	3	3

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 25. Kilder til tilsatt sukker, andeler i %, n=1674¹.

	Prosentvis bidrag til inntak av tilsatt sukker		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Yoghurt	23	24	23
Søte drikker	17	18	17
Syltetøy/marmelade	11	9	10
Sjokolade, annet godteri	8	9	9
Kaker, boller, vafler, søte kjeks	8	8	8
Sjokoladepålegg/honning/annet søtt pålegg	3	2	2

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 26. Kilder til vitamin A, andeler i %, n=1674¹.

	Prosentvis bidrag til inntak av vitamin A		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Leverpostei	23	22	22
Smør og margarin	19	18	19
Tran/kosttilskudd	15	16	15
- tran	9	8	8
Grønnsaker	11	12	12
Ost	7	8	7
Kumelk	6	6	6

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 27. Kilder til vitamin D, andeler i %, n=1674¹.

	Prosentvis bidrag til inntak av vitamin D		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Tran/kosttilskudd	41	39	40
- tran	26	23	25
- flytende multivitamin	9	12	10
Smør og margarin	29	29	29
Fisk og fiskeprodukter	11	11	11
Egg	5	6	6
Kumelk	4	4	4

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 28. Kilder til jern, andeler i %, n=1674¹.

	Prosentvis bidrag til inntak av jern		
	Gutter (n=829) ¹	Jenter (n=826) ¹	Alle (n=1674)
Brød	37	36	36
Kjøtt og kjøttprodukter (inkl. leverpostei)	17	16	17
Frukt og bær	10	10	10
Poteter og grønnsaker	6	7	6
Industrifremstilt grøt	5	5	5
Kornblanding og gryn	3	4	3
Hjemmelaget grøt	3	3	3

¹19 respondenter hadde ikke oppgitt barnets kjønn.

Tabell 29. Andel (%) av barna med inntak av totalt fett, mettet fett og tilsatt sukker over anbefalt nivå, etter bakgrunnsvariabler, n=1674.

Bakgrunnsvariabel	Antall (n=1674)	>35 E % total fett	>10 E % mettet fett	> 10 E % tilsatt sukker
Alle	1674	24	87	16
Kjønn				
Gutter	829	23	86	15
Jenter	826	25	88	16
P ¹		ns	ns	ns
Mors alder (år)				
≤24	86	33	77	16
25-34	983	22	86	15
≥35	528	25	91	16
P trend ²		ns	<0.05	ns
Mors utdanning (år)				
Grunnskole nivå	69	22	73	22
Videregående nivå	509	22	86	19
Høyskole- eller universitetsutdanning	1008	24	88	14
P trend ²		ns	<0.01	<0.01
Antall barn mor har født				
1 barn	607	23	84	11
2 barn	631	22	88	16
≥3 barn	354	26	90	21
P trend ²		ns	<0.01	<0.01
Landsdel, %				
Oslo/Akershus	412	20	84	11
Østlandet ellers	407	21	87	18
Agder/Rogaland	241	25	90	17
Vestlandet	306	24	87	18
Trøndelag	157	29	94	15
Nord-Norge	151	29	85	13
P ¹		<0.01	<0.05	ns
Bostedstype				
<2000	470	25	89	19
2000 – 19 999	334	23	86	17
20 000 – 99 999	267	20	88	15
≥ 100 000	537	24	86	12
P trend ²		ns	ns	<0.01
Pass på dagtid (hverdager)				
Ikke barnehage/dagmamma o.l.	276	29	85	22
Barnehage/dagmamma o.l.	1398	23	88	14
P ¹		ns	ns	<0.01

¹Test for forskjeller i andeler (Kji-kvadrat-test). ²Test for trend.

ns = ikke signifikant forskjell, P >0,05.

Tabell 30. Hvor ofte spiser barnet ulike måltider i løpet av en uke, andeler i %, n=1674¹.

	Hver dag	4-6 ganger pr. uke	1-3 ganger pr. uke	Aldri/sjeldnere enn hver uke
Frokost	98	2	<0,5	<0,5
Formiddagsmat/lunsj	93	6	1	<0,5
Ettermiddagsmat	47	27	11	16
Middag	93	6	1	-
Kveldsmat	77	14	6	3
Andre måltider/ mellommåltider	23	13	21	44

¹Andel ubesvarte: frokost (27), formiddagsmat (30), ettermiddagsmat (108), middag (33), kvelds (48), mellommåltid (509). Andeler regnet fra de som har besvart spørsmålet.

Tabell 31. Hvor ofte spiser barnet ulike måltider i barnehage, hos dagmamma o.l. i løpet av en uke, andeler i %, n=1046¹.

	4-5 ganger pr. uke	1-3 ganger pr. uke	Aldri/sjeldnere enn hver uke
Frokost	52	22	27
Formiddagsmat/lunsj	97	3	<1
Ettermiddagsmat	83	6	11
Middag	4	7	89
Andre måltider/ mellommåltider	21	7	72

¹Andel ubesvarte: frokost (56), formiddagsmat (26), ettermiddagsmat (67), middag (147), mellommåltid (171). Andeler er regnet fra de som har svart at de har tilsyn av andre personer enn mor og far på dagtid.

Tabell 32. Matvarer det kunne vært aktuelt å gi barnet ved 24 måneders alder, men som unngås fordi man er redd barnet kan reagere med allergi/intoleranse, andeler i %, n=1674.

Matvare som unngås	Andel som unngår matvare (%)
Nøtter	19
Vanlig kumelk	6
Appelsin/appelsinjuice/annen sitrusfrukt	5
Egg	4
Fisk/skalldyr	4
Matvarer med tilsetningsstoffer	4
Annet	3
Belgfrukter	1
Soya	1
Glutenholdige mel/korn	<0,5
Unngår en eller flere matvarer, total andel ¹	27

Tabell 33. Andel (%) av barna som har problemer i forhold til spising/mat, n=1674.

	Andel av barna ¹ (%)
Ikke hatt problemer	74
Hatt problemer, total andel	26
Dårlig matlyst/småspist	13
Liker få matvarer	10
Allergi/intoleranse mot enkelte matvarer	5
Vanskelig med tilvenning til familiens kost	3
Andre problemer	8

¹Antall ubesvarte: 27. Andeler er beregnet ut i fra de som har svart.

Tabell 34. Kanaler for informasjon om kosthold og ernæring i barnets andre leveår og foreldrenes vurdering av nytten, andeler i %, n=1674.

Informasjonskanal	Andel av foreldrene (%)					
	Ikke fått info	Fått svært nyttig info	Fått nyttig info	Fått lite nyttig info	Fått unyttig info	Ubesvart
Helsestasjonen	13	12	57	15	1	2
Familie, kjente	19	19	53	5	<0,5	4
Bøker, oppslagsverk	19	20	52	5	<0,5	5
Aviser, TV, ukeblad	38	5	33	16	2	6
Reklamemateriell	48	2	17	19	7	7
Butikken	60	1	11	17	4	7
Helsepersonell utenfor helsestasjonen	75	4	11	4	0,5	7
Mattilsynets hjemmeside	84	2	6	2	<0,5	7
Matportalens hjemmeside	87	1	3	1	<0,5	7
Sosial- og helsedirektoratets hjemmeside	88	1	3	2	<0,5	7
Andre internettsider	72	4	14	3	<0,5	7
Homøopat	90	1	2	1	1	7
Annet	67	2	3	1	<0,5	27

Tabell 35. Andel (%) av foreldrene som ønsker mer informasjon om småbarnsernæring, n=1674.

Ønske om mer informasjon	Andel av foreldrene ¹ (%)
Ja, ønsker mer informasjon	53
Nei, ønsker ikke mer informasjon	39
Vet ikke	9

¹Antall ubesvarte: 16. Andeler er beregnet ut fra de som har svart.

Tabell 36. Tema det særlig ønskes mer informasjon om i forhold til kosthold og ernæring når barnet er ca. 2 år gammelt, andeler i %, n=1674.

Tema det ønskes mer informasjon om	Andel av foreldrene ¹ (%)
Generelt om et sunt og variert kosthold til barnet	49
Kosttilskudd	24
Tilvenning til familiens kosthold	13
Matvareallergi/-intoleranse	11
Andre tema	3

¹Flere enn ett tema kunne rapporteres, slik at summen blir over 100 %.

Sammenligning mellom Småbarnskost 24 måneder
2007 og Småbarnskost 24 måneder 1999 for
enkelte tabeller

Tabell 37. Sammenligning av deltagere i Småbarnskost 24 måneder 2007 med alle som ble født/fødte i Norge i 2005 og Småbarnskost 24 måneder 1999, andeler i %.

Bakgrunnsvariabel	Småbarnskost ¹ 2007 (n=1674)	Landet ² 2005 (n=57645)	Småbarnskost 1999 (n=1720)	Landet 1997 (n=60085)
Kjønn, %				
Gutter	50	51	50	52
Jenter	50	49	50	48
Fødselsvekt, %				
<2500 g	3	5	4	5
2500-3499 g	40	41	36	38
3500-3999 g	37	34	37	35
≥4000 g	21	19	23	22
Svangerskapslengde, %				
<38. svangerskapsuke	14	12	14	12
≥38. svangerskapsuke	86	88	86	88
Landsdel, %				
Oslo/Akershus	25	26	20	23
Østlandet ellers	24	23	27	24
Agder/Rogaland	14	15	15	15
Vestlandet	18	18	19	18
Trøndelag	9	9	9	9
Nord-Norge	9	9	11	11

¹Antall ubesvarte: Småbarnskost 2007/1999: kjønn (19/0), fødselsvekt (56/92) og svangerskapslengde (24/36). Andeler er beregnet ut fra antall som har svart.

²Norsk fødselsstatistikk, data for 2005 fra Medisinsk fødselsregister:

<http://mfr-nesstar.uib.no/mfr/>

Tabell 38. Høyeste fullførte utdanning blant mødre og fedre i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999, andeler i %.

Høyeste fullførte utdanning	Småbarnskost 2007 ¹ (n=1674) (%)		Småbarnskost 1999 ¹ (n=1720) (%)	
	Andel av mødrene	Andel av fedrene	Andel av mødrene	Andel av fedrene
Grunnskole nivå	4	7	10	11
Videregående nivå	32	44	41	44
Høyskole- eller universitetsutdanning på ≤4 år	36	23	32	24
Høyskole- eller universitetsutdanning på >4 år	27	25	16	20
Annet	1	1	1	1
Vet ikke	0	<1	-	-

¹Antall ubesvarte Småbarnskost 2007/1999: mødre (75/64), fedre (98/174). Andeler er beregnet ut fra antall som har svart.

Tabell 39. Mors arbeidssituasjon før barnet ble født og når barnet er 24 måneder i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999, andeler i %.

Mors arbeidssituasjon	Andel av mødrene ¹ Småbarnskost 2007 (%) (n=1674)		Andel av mødrene ¹ Småbarnskost 1999 (%) (n=1720)	
	Før barnet ble født	Når barnet er 24 md	Før barnet ble født	Når barnet er 24 md
Utearbeidende heltid	64	42	57	25
Utearbeidende deltid	19	29	20	31
Hjemmearbeidende	3	5	9	18
Sykemeldt ²	2	2	1	2
Permisjon	1	10	1	10
Uføretrygdet	1	1	<0,5	1
Under attføring	1	2	1	1
Student/elev	7	6	6	5
Arbeidsledig	2	2	2	2
Annet/flere kryss	1	2	4	6

¹Antall ubesvarte Småbarnskost 2007/1999: arbeidssituasjon før barnet ble født (108/15), arbeidssituasjon når barnet er 24 md (116/19). Andeler er beregnet ut fra antall som har svart.

²Sykemeldinger i forbindelse med svangerskap skulle ikke regnes med.

Tabell 40. Vekt og lengde ved 2-årskontrollen, gjennomsnitt (SD), Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

Småbarnskost 2007	Alle ¹ (n=1651 ²)	Gutter ³ (n=815)	Jenter ⁴ (n=817)	p-verdi ⁵
Vekt, g	12849 (1560)	13294 (1593)	12425 (1408)	<0.001
Lengde, cm	88 (4)	89 (3)	87 (3)	<0.001
Småbarnskost 1999	Alle ¹ (n=1720)	Gutter ³ (n=868)	Jenter ⁴ (n=852)	p-verdi ⁵
Vekt, g	12649 (1417)	12875 (1417)	12423 (1381)	<0,001
Lengde, cm	88 (3)	88 (3)	87 (3)	<0,001

¹Antall ubesvarte blant alle Småbarnskost 2007/1999: vekt (597/150), lengde (604/166).

²Tjuetre respondenter hadde data på vekt og lengde ved 24 mnd alder som var innhentet enten lenge før 24 mnd dag eller lenge etter 24 mnd dag, disse er ikke inkludert i beregningene.

³Antall ubesvarte blant gutter Småbarnskost 2007/1999: vekt (309/83), lengde (311/95).

⁴Antall ubesvarte blant jenter Småbarnskost 2007/1999: vekt (282/67), lengde (287/71).

⁵Forskjell i gjennomsnittsverdier mellom gutter og jenter er testet med Student's t-test.

Tabell 41. Andel (%) av barna som ammes i andre leveår, Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999*.

Barnets alder (i måneder)	Andel ammede (%) Småbarnskost 2007 (n=1662) ¹	Andel ammede (%) Småbarnskost 1999 (n=1716) ²
13	25	25
14	19	21
15	15	16
16	13	13
17	11	11
18	8	9
19	7	8
20	6	7
21	5	6
22	5	5
23	4	4
24	4	4

*Ammedataene fra Småbarnskost 1999 er reberegnet slik at de er sammenlignbare med ammedataene fra Småbarnskost 2007.

¹12 respondenter hadde ikke oppgitt om barnet ble ammet eller ikke.

²4 respondenter hadde ikke oppgitt om barnet ble ammet eller ikke.

Tabell 42. Inntak av matvarer, gjennomsnitt (SD), og andel av barna som bruker ulike typer matvarer i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

	Småbarnskost 2007 (n=1674)		Småbarnskost 1999 (n=1720)	
	Inntak blant alle (g/dag) ¹	Andel som bruker matvaren (%)	Inntak blant alle (g/dag) ¹	Andel som bruker matvaren (%)
Grøt	58 (99)	52	63 (118)	48
Industriefremstilt grøt	25 (80)	17	32 (101)	18
Hjemmelaget grøt	33 (57)	42	31 (65)	36
Brød	131 (55)	99.5	95 (40)	99.8
Poteter og grønnsaker	87 (54)	99	84 (63)	99
Kokte poteter	26 (22)	91	37 (30)	98
Grønnsaker, friske/fryste	54 (43)	99	33 (34)	98
Industriefremstilt barnemat – grønnsaker	1 (7)	1	1 (9)	1
Frukt og bær	152 (103)	99	113 (84)	98
Frukt, frisk	133 (92)	98	108 (81)	98
Industriefremstilt barnemat – frukt/bær	6 (24)	16	1 (10)	2
Industriefremstilt barnemat – kjøtt/lever med grønnsaker²	10 (33)	12	17 (54)	15
Kjøtt og kjøttprodukter	42 (22)	99.6	44 (22)	99
Industriefremstilt barnemat – fisk med grønnsaker	2 (12)	4	3 (15)	4
Fisk og fiskeprodukter	25 (18)	98	20 (14)	98
Yoghurt	71 (65)	89	81 (77)	89
Fruktyoghurt, alle typer	64 (59)	87	74 (69)	88
Naturell yoghurt	3 (17)	6	1 (8)	1
Smør og margarin³	17 (11)	100	19 (10)	100
Kaker, boller, vafler, søte kjeks	11 (9)	94	18 (14)	98
Sjokolade, annet godteri	3 (3)	77	6 (5)	93
Kumelk	319 (267)	98	330 (220)	100
-Helmelk	35 (123)	15	148 (196)	80
-Lettmelk	202 (244)	72	149 (195)	88
-Skummetmelk	14 (81)	8	9 (65)	6
Morsmelkerstatning	4 (42)	1	2 (31)	1
Vann	307 (219)	97	191 (181)	91
Juice	63 (93)	75	60 (101)	64
Industriefremstilt barnedrikk	2 (13)	4	12 (73)	6

Tabell 42, forts.	Inntak blant alle (g/dag) ¹	Andel som bruker matvaren (%)	Inntak blant alle (g/dag) ¹	Andel som bruker matvaren (%)
Søte drikker	60 (106)	62	189 (206)	92
Nektar	15 (55)	24	31 (83)	35
Saft med sukker	38 (84)	45	134 (174)	79
Brus med sukker	7 (19)	22	24 (36)	62
Kunstig søte drikker	29 (99)	32	35 (112)	25
Saft uten sukker	24 (81)	26	30 (107)	18
Brus uten sukker	6 (33)	16	5 (21)	12

¹Inntak blant alle barna, både brukere og ikke brukere av den enkelte matvare.

²I 1999 inneholdt denne gruppen også levermiddag. Dette var ikke på markedet i 2007, og ble derfor ikke inkludert i spørreskjemaet.

³Smør/margarin benyttet ved tilberedning/matlaging er ikke inkludert.

Tabell 43. Inntak av energi og næringsstoffer (inkludert tilskudd i beregningene), gjennomsnitt (SD) i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

	Småbarnskost 2007 (n=1674)		Småbarnskost 1999 (n=1720)	
	Daglig inntak ¹	Næringstetthet ²	Daglig inntak ¹	Næringstetthet ²
Energi (MJ)	5,7 (1,5)		6,0 (1,7)	
Protein (g)	49,6 (15,0)	15,1	47,2 (14,2)	13,4
Fett (g)	49,0 (16,2)	32,4	54,3 (17,5)	33,3
- Mettet fett (g)	19,7 (7,0)	13,0	23,1 (7,9)	14,2
Karbohydrater (g)	172 (48)	52,5	189 (57)	53,3
- Tilsatt sukker (g)	22,5 (15,5)	6,9	41,7 (25,0)	11,7
Kostfiber (g)	17,1 (5,9)		13,6 (5,2)	
Kolesterol (mg)	143 (65)		165 (73)	
Vitamin D (µg)	7,6 (6,1)		10,2 (7,0)	
Vitamin E (mg)	9,2 (6,4)		9,7 (5,1)	
Tiamin (mg)	1,1 (0,4)		1,2 (0,6)	
Riboflavin (mg)	1,6 (0,6)		1,9 (0,9)	
Vitamin C (mg)	66 (38)		97 (61)	
Kalsium (mg)	786 (334)		776 (306)	
Jern (mg)	7,4 (4,2)		7,2 (3,1)	

¹Inntak av energi, vitaminer og mineraler kan pga. metodiske forhold være noe overestimert

²For protein, fett, mettet fett, karbohydrat og sukker er næringstetthet gitt som prosent av energiinntaket. Fra og med 2007 ble fiber inkludert som et energigivende næringsstoff i kostberegningssystemet KBS. I denne sammenligningen er derfor fiber tatt ut som energigivende næringsstoff, av den grunn vil ikke tallene i tabellen stemme overens med tilsvarende tall andre steder i rapporten.

Tabell 44. Andel (%) av barna som får vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

	Småbarnskost 2007 (n=1674)	Småbarnskost 1999 (n=1720)
	Andel av barna ¹ (%)	Andel av barna ¹ (%)
Får vitamin D-tilskudd/kosttilskudd ved 24 måneders alder	57	78
Har fått vitamin D-tilskudd/kosttilskudd tidligere, men ikke nå	34	18
Har aldri fått vitamin D-tilskudd/kosttilskudd	9	4

¹Antall ubesvarte Småbarnskost 2007/1999: (30/24). Andeler er beregnet ut fra de som har svart.

Tabell 45. Inntak, gjennomsnitt (SD), og andel (%) som bruker kosttilskudd i Småbarnskost 24 måneder 2007 sammenlignet med Småbarnskost 24 måneder 1999.

	Inntak blant alle ¹ (ml/dag)	Andel som bruker tilskuddet ² (%)	Inntak blant de som bruker tilskuddet ² (ml/dag)
Småbarnskost 2007 (n=1674)			
Vitamin D-tilskudd, totalt		57	
Tran	1,6 (2,5)	38	4,3 (2,2)
Flytende multivitaminer (Sana-sol, Biovit, Nycoplus multivitamin mikstur)	1,3 (2,4)	30	4,3 (2,5)
Vitamin D-dråper	0,2 (0,8) ³	4	3,7 (1,5) ³
Multivitamin-tabletter for barn med A og D vitamin	-	4	0,8 (0,5) ⁴
Småbarnskost 1999 (n=1720)			
Vitamin D-tilskudd, totalt		78	
Tran	2,1 (2,8)	47	4,4 (2,4)
Sana-sol	1,9 (3,1)	36	5,3 (2,9)
Biovit	1,1 (2,4)	21	5,0 (2,8)

¹Inntak blant alle barna, både brukere og ikke brukere av det enkelte tilskudd.

²Daglig og ukentlig brukere av tilskuddet.

³Antall dråper.

⁴Antall tabletter.

Vedlegg

Vedlegg 1 Tabell: Matvareinntak blant de som bruker den enkelte matvare

Vedlegg 2 Dokumentasjon for trekking av utvalg

Vedlegg 3 Invitasjonsbrev

Vedlegg 4 Spørreskjemaet

Vedlegg 5 Purrebrev

Vedlegg 6 Brev til de som manglet opplysninger om vekt og lengde

Vedlegg 1

Tabell. Matvareinntak blant de som bruker den enkelte matvare, gjennomsnitt (SD), 10-, 25-, 50- (median), 75-, 90- og 95-persentiler (P₁₀, P₂₅, P₅₀, P₇₅, P₉₀, P₉₅), Småbarnskost 24 md 2007, n=1674.

	Andel som bruker matvaren ¹ (%)	Inntak blant de som bruker matvaren (g/dag)						
		Gj.snitt (SD)	P ₁₀	P ₂₅	P ₅₀	P ₇₅	P ₉₀	P ₉₅
Grøt	52	110 (114)	29	44	73	142	250	300
-Industrifremstilt grøt	17	146 (142)	43	58	106	200	300	400
-Hjemmelaget grøt	42	79 (66)	29	44	58	100	174	200
Brød	100	132 (55)	71	95	124	161	201	229
Poteter og grønnsaker	99	87 (53)	32	50	78	113	156	182
Frukt og bær	99	144 (97)	51	82	124	184	255	319
Industrifremstilt barnemat- kjøtt grønnsaker	12	87 (53)	42	57	70	113	139	195
-Kjøtt/kylling/kalkun og grønnsaker	10	58 (30)	28	42	57	57	104	139
-Pasta /ris med kjøtt og grønnsaker	9	55 (30)	28	42	57	57	57	139
Kjøtt og kjøttprodukter	100	42 (22)	19	27	38	53	70	82
Industrifremstilt barnemat – fisk og grønnsaker	4	54 (30)	15	42	57	57	57	139
Fisk og fiskeprodukter	98	26 (18)	7	13	22	35	47	58
Yoghurt	89	79 (64)	18	36	66	115	150	205
Smør og margarin ²	100	17 (11)	2	10	16	22	30	35
Brunost/prim	78	13 (12)	2	5	10	15	24	39
Hvitost/smøreost	89	14 (13)	2	7	11	19	27	32
Leverpostei	90	13 (11)	2	5	10	14	24	39
Kjøttpålegg	72	7 (8)	1	2	5	9	14	19
Fiskepålegg/kaviar	60	13 (13)	4	4	9	16	25	39
Søtt pålegg	67	9 (10)	2	2	7	13	19	27
Egg	92	7 (10)	<0,5	1	6	8	15	18
Morsmelkerstatning/ melkerstatning/annen melk	7	283 (281)	35	60	180	480	720	960
Kumelk	98	325 (266)	28	124	252	489	730	776
-Helmelk	15	229 (233)	17	35	170	360	540	720
-Lettmelk	72	280 (246)	35	85	240	360	720	720
Vann	97	317 (216)	120	180	300	360	600	720
Juice	75	84 (96)	17	35	52	120	180	240
Industrifremstilt barnedrikk	4	49 (42)	17	31	35	52	120	173
Søte drikker	62	97 (121)	17	35	52	120	240	360
Kunstig søte drikker	32	91 (157)	17	35	35	91	180	360

¹Daglig og ukentlig brukere av matvaren. For kjøtt, fisk, kaker og sjokolade/annet godteri er også månedlige brukere inkludert. ²Smør/margarin tilberedning/matlaging er ikke inkludert.

Dokumentasjon av utvalg ved Småbarnskost II

Utgangspunktet for trekking av utvalgene er et notat mottatt fra oppdragsgiver og som heter Notat_utvalg_SPED_SMÅBARNSKOST.doc (fra 10.03.2006).

Utvalgsplan for alle utvalg som trekkes

Mødre til alle barn født fom startdato tom sluttdato, de n første barna. Mødre som ikke er født i Skandinavia skal ikke være trekkbare, altså kun mødre født i Norge, Sverige eller Danmark. Der hvor det forekommer tvilling, trilling osv i en familie skal mor kun delta som IO en gang i utvalget, skal da svare for det eldste barnet i disse tilfellene.

Arbeidsområder for utvalgsarbeidet

~gew/2006/spekost (Unix)
x:\860\brukere\gew\prosjekt\2006\spekost
 \6mnd
 \12mnd
 \24mnd
q:\dok\int2006\spekost\program\utvalg

24-mnd Hovedundersøkelse

Utvalget skal bestå av 3000 barn født fom 01.09.2005. Utvalget sendes oppdragsgiver senest 20. august 2007. Tilfr kan eventuelt ettersendes, men senest 31. august.

- Søkte s320 om tilgang til følgende registre:
 - Situasjonsfil fra BeReg per 31.07.2007. Skal brukes som trekkgrunnlag.
 - Befolkningsfil fra BeReg per 01.01.2007. Påkoble tett- og spredt via numerisk adr.
- Kjørte sas-programmet Bereg_uttak_24mnd.sas på unix. Programmet lager først en sasfil av Bereg (sekvensiell datafil) og skriver så ut utvalgte variable til en flatfil, alle personer i Bereg. Filbeskrivelse hentet via Datadok.
- Resten av utvalgsarbeidet foretas i dBASE PLUS.
- Kjørte programmet Selekt1.prg, gjør følgende:
 - Leser inn utfil overført fra Unix
 - Sletter de som ikke er vanlig bosatte, tar også med de med pendlerstatus
 - Selektorer barn født på ønsket dato
 - Overfører mors fødeland og (del av) numeriske adresse til barnets record
 - Sletter barn hvor det ikke var match mot barnets mor. F.eks. mor fast bosatt i utlandet.
 - Sletter barn hvor mor ikke har et fødeland i Skandinavia
 - Resultat etter kjøring:
 - 14 barn sletta grunnet mor bosatt i utlandet
 - Sitter igjen med 4122 barn født i sept. 2005
 - Teller opp hvilke mødre som har født tvillinger, trillinger osv vha en opptelling på variabelen mor_fnr, resultatfil her er tellmor.dbf. Brukes senere i programmet etter_ajour.prg
- Util etter å ha kjørt sistnevnte program er barnefil1.dbf, 4122 records/barn.

- Neste trinn er å kjøre en dublettkontroll på mor_fnr, fjerne dubletter ved tvilling, trilling osv. Dublettkontroll på feltet/variabelen mor_fnr, lager derfor en index på mor_fnr aller først. Kjører så programmet Dublettkontroll.wfm på feltet mor_fnr. 61 funnet og slettet.
- Indekserer barnefil1.dbf etter barnets fødselsnummer og kopierer de første 200 barna i fila til fila barn3000.dbf. Dvs indeks on subst(f_nummer,5,2)+substr(f_nummer,3,2)+substr(f_nummer,1,2). **De 3000 barna er født fom 01.09.2005 og tom 23.09.2005.**
- Kjørte sas-programmet hent_ts.sas på unix. Programmet skriver variablene fnr, numeriske adressevariable,ts_kode og ts_stor til en flatfil.
- Kjørte programmet Lag_adrtabell.prg. Programmet gjør følgende:
 - Leser inn sekvensiell fil overført fra unix, dvs fil sitfil1.txt.
 - Lager en unik indeks på numerisk adresse (unique).
 - Kopierer til fila unik_numadr.dbf en forekomst (record) av hver numeriske adresse.
- Påkoblet tett_spredtvariablene ts_kode og ts_stor ved å koble fila barn3000.dbf med unik_numadr.dbf etter numerisk adresse (20 pos.) I alt 115 IO uten match, ble kodet til 'u' i ts_kode (for uplassert), blankt i ts_stor

Ajourføring, påkobling av tett-spredt, ferdigstille utvalg

- Ajourfører barnas mødre i Bebas (via Trekkbas), ut ifra variabelen mor_fnr i fila barn200.dbf. Til utdata skrives alle familiemedlemmer.
- Kjørte programmet Etter_ajour.prg, programmet utfører disse oppgavene:
 - Leser inn ajourført fil med mødre, inkl. familiemedlemmer.
 - Leser kun IO (mødrene) inn i en tom strukturfil, kalt genstruc_hoved24.dbf.
 - Kobler med barn3000.dbf og overfører fnr_barn, far_fnr, mor_fodeland, ts_kode,ts_stor og numerisk adresse (20 posisjoner).
- Tildeler utvalget io-nr i serien 4001-7000.
- Påkoble tlfnr maskinelt via Telefinn. Tok også med meg mobilnr. til far/ektefelle (fra før av: fasttelefon til familien+mobilnr til mor (satt som intervjuobjekt)). Resultat: 75 % av utvalget påført tlfnr.
- Lagde en exportfil med de opplysninger som oppdragsgiver skal ha på utvalget. Kjørte programmet export.prg, innfil i programmet korrigeres ved gjenbruk. Exportfil konvertert til excelformat. Fil sendt oppdragsgiver.
- Tilrettela for manuelle søk på de uten tlfnr.

Småbarnskost 2007

Undersøkelse av kostholdet blant småbarn

Oslo, august 2007

Forespørsel om å delta i en undersøkelse av kostholdet blant småbarn

Universitetet i Oslo, Avdeling for ernæringsvitenskap, skal gjennomføre en landsomfattende undersøkelse av kostholdet blant 2 år gamle barn. Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet og Mattilsynet.

Du er mor til ett av de 3000 barna som Statistisk sentralbyrå har trukket ut til å delta i undersøkelsen. Barnet ditt er nå i 2-års alder og vi ønsker å be deg om å delta i kartleggingen av kostholdet til barn i denne aldersgruppen. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men for at vi skal få representative resultater er det viktig at flest mulig av dere som er trukket ut blir med. Vi kan ikke erstatte deg med en annen!

Du deltar ved å fylle ut det vedlagte spørreskjemaet. Det tar omkring 30 minutter å fylle ut skjemaet.

Alle som deltar i undersøkelsen vil få tilsendt en nylig utgitt kokebok med enkle og sunne oppskrifter. I tillegg vil alle som deltar være med i trekningen av 10 gavekort à kroner 10.000,- og 10 gavekort à kroner 5.000,-.

Alle som er trukket ut til å delta i undersøkelsen vil bli oppringt av en prosjektmedarbeider ca. 1 uke etter at denne forespørselen er mottatt. Dersom du ikke ønsker å delta og vil reservere deg mot å bli oppringt samt å bli purret på, krysser du av i "Nei"-rubrikken på første side i vedlagte spørreskjema og returnerer dette snarest.

Alle opplysninger blir behandlet strengt fortrolig og etter lovbestemte regler. Mens undersøkelsen pågår vil navn og adresser oppbevares hos Statistisk sentralbyrå. I løpet av 2008 vil undersøkelsen avsluttes og navn og adresselister vil bli makulert. Undersøkelsen er meldt til Personvernombudet for forskning ved Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste og godkjent av Regional komité for medisinsk forskningsetikk.

Returner spørreskjemaet i vedlagte frankerte svarkonvolutt innen 12. september 2007.

Har du noen spørsmål kan du ringe Anne Lene Kristiansen, Universitetet i Oslo, på telefonnummer 22 85 13 54 / 92 48 10 21. Du kan også skrive en e-post til a.l.kristiansen@medisin.uio.no

På forhånd takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Lene Frost Andersen
Prosjektleder
Universitetet i Oslo

Anne Lene Kristiansen
Prosjektmedarbeider
Universitetet i Oslo

3632

SMÅBARNSKOST 2007

Undersøkelse av kostholdet blant 2-åringer i Norge

Kryss av for "Ja" i ruten under dersom du samtykker i å delta i undersøkelsen. Dersom du ikke ønsker å delta og vil reservere deg mot å bli oppringt samt å bli purret på, krysser du av for "Nei" og returnerer skjemaet.

- Ja
 Nei

Ved utfylling er det viktig at du går frem slik:

* Sett kryss i boksene. Slik: Ikke slik:

* Ved rettelser kan du markere tydelig at det er feil, slik:

* I de åpne feltene skriver du inn tydelig tekst

* Der det spørres etter tall, skriver du disse slik:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

* Skjemaet må ikke brettes

* Det utfylte skjemaet vil bli lest av en maskin. **Bruk blå eller sort kulepenn.**

Skal du til 2-årskontrollen før svarfristen utløper?

Ta skjemaet med til helsestasjonen - for påføring av vekt og lengde ved fødsel og ved 2-års alder.

Skal du til 2-årskontrollen etter at svarfristen har utløpt?

Fyll selv inn opplysninger om barnets vekt og lengde - kun ved fødsel (fra helsekortet).

Har du vært til 2-årskontrollen?

Fyll selv inn opplysninger om barnets vekt og lengde - ved fødsel og ved 2-års alder (fra helsekortet).

Fylles ut på helsestasjonen eller fra helsekortet

Dato for måling av vekt/lengde (2 år):

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
dag		mnd	

Barnets vekt (2 år):

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

gram

Barnets lengde (2 år):

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

cm

Fødselsvekt:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

gram

Lengde ved fødsel:

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

cm

3632

BAKGRUNNSSPØRSMÅL

1. Dato for utfylling av skjemaet

Skriv inn datoen for dag og måned i rutene

--	--	--	--

dag

mnd

2. Hva er barnets kjønn?

Sett ett kryss

 Jente Gutt

3. Hvem fyller ut skjemaet?

Sett ett kryss

 Barnets mor Barnets far Både mor og far Annen person

SPØRSMÅL OM MELK OG MORSMELK

4. Hvor ofte og hvor mye melk pleier barnet å drikke nå?

For hver melketype settes ett kryss for **hvor ofte**, enten ganger pr. uke eller ganger pr. dag og ett kryss for **hvor mye** pr. gang. For mengdeangivelse se på bilde 1 og 2 i bildeboken. 100 ml = 1 dl. Morsmelk regnes ikke med her.

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Hvor ofte?							Hvor mye?			
		Ganger pr. uke		Ganger pr. dag					Mengde (ml) pr. dag			
		1-3	4-6	1	2	3	4	5 el. flere	60 A	120 B	180 C	240 D
Helmelk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lettmelk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ekstra lettmelk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skummetmelk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Biola, Cultura o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjokolademelk, O'boy o.l. med helmelk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjokolademelk, O'boy o.l. med lett-, ekstra lett eller skummetmelk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Drikkeyoghurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Morsmelkerstatning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annen melk/melkerstatning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

oppgi type:

3632

5. Får barnet morsmelk nå?

Sett ett kryss

- Ja ⇒ *Gå til spørsmål 7*
-
- Nei, men barnet har fått morsmelk tidligere ⇒ *Gå til spørsmål 6*
-
- Nei, barnet har aldri fått morsmelk ⇒ *Gå til spørsmål 7*

6. Hvor gammelt var barnet da det sluttet å få morsmelk?

Sett ett kryss

Fødsel	Uker																									2 år							
		1	2	3	4	5	6	7	Måneder																								
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
		☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		

SPØRSMÅL OM YOGHURT

7. Hvor ofte og hvor mye yoghurt pleier barnet å spise nå?

For hver yoghurt-type settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** barnet vanligvis spiser pr. gang.

		Hvor ofte?					Hvor mye?			
		Ganger pr. uke	eller		Ganger pr. dag		Mengde pr. gang			
	Aldri/sjeldnere enn hver uke	1-3	4-6	1	2	3 el. flere	1/4	1/2	3/4	1
Fruktyoghurt (eks. Litago)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Liten fruktyoghurt m/mysli	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Go'morgen yoghurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lett fruktyoghurt (eks. Yoplait, Sans)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yoghurt naturell	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Biola yoghurt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3632

SPØRSMÅL OM GRØT, KORNBLANDING OG GRYN

8. Hvor ofte og hvor mye grøt, kornblanding og gryn pleier barnet å spise nå?

For hver type grøt, kornblanding og gryn settes ett kryss for **hvor ofte**, enten ganger pr. uke eller ganger pr. dag. I tillegg settes ett kryss for **hvor mye** barnet vanligvis spiser pr. gang.

For mengdeangivelse se på bilde 3 og 4 i bildeboken.

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Hvor ofte?						Hvor mye?						
		Ganger pr. uke		eller		Ganger pr. dag		Mengde (dl) pr. gang						
		1-3	4-6	1	2	3	4 el. flere		1/2 A	1 B	1 1/2 C	2 D	2 1/2 E	3 F
Hjemmelaget grøt av:														
Havregryn	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grovt/sammalt mel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fint/hvitt mel/kavring/semule/ris/mais	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hirse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Industrifremstilt grøt:														
Nestlé grøt tilberedt med melk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	A	B	C	D	E	F
Nestlé grøt tilberedt med vann	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Småfolk grøt tilberedt med melk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Småfolk grøt tilberedt med vann	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hipp grøt tilberedt med vann	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Holle grøt tilberedt med vann/melk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 3	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kornblanding og gryn med melk:														
Havregryn, usøtede kornblandinger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 4	A	B	C	D		
Cornflakes, puffet ris, havre-/hvetenøtter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 4	☐	☐	☐	☐		
Søte kornblandinger (Sol Frokost o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 4	☐	☐	☐	☐		
Honni Korn, Frosties, Choko-frokost o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 4	☐	☐	☐	☐		

3632

9. Hvor ofte og hvor mye av de ulike matvarene nevnt nedenfor tilsettes på grøt, kornblanding og gryn?

For hver matvare settes ett kryss for **hvor ofte**, enten ganger pr. uke eller ganger pr. dag. I tillegg settes ett kryss for **hvor mye** barnet vanligvis spiser pr. gang.

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Hvor ofte?						Hvor mye?			
		Ganger pr. uke		eller		Ganger pr. dag		Mengde pr. gang			
Tilsatt på grøt, kornblanding, gryn		1-3	4-6	1	2	3	4 el. flere	1 ts	2 ts	3 ts	4 ts
Syltetøy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lett syltetøy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sukker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Honning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nypeekstrakt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frukt-/bærmos	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Dersom barnet får hjemmelaget grøt eller kornblanding/gryn nå, hva slags væske tilsettes vanligvis grøten ved tilberedning/koking og hva slags væske tilsettes vanligvis kornblandingen/grynene?

Sett ett kryss for væske i hjemmelaget grøt og ett kryss for væske i kornblanding/gryn

	Hjemmelaget grøt	Kornblanding/gryn
Vann	☐	☐
Helmelk	☐	☐
Lettmelk	☐	☐
Ekstra lettmelk	☐	☐
Skummetmelk	☐	☐
Annet	☐	☐

11. Dersom barnet har fått industrifremstilt grøt daglig i en periode fra 1- til 2-års alder, hvor ofte og hvor mye spiste barnet da det spiste mest?

Sett ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang. Se mengdeangivelse på bilde 3 i bildeboken.

	Hvor ofte?					Hvor mye?					
	Ganger pr. dag					Mengde (dl) pr. gang					
	1	2	3	4 el. flere	½ A	1 B	1½ C	2 D	2½ E	3 F	
Industrifremstilt grøt tilberedt med melk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Industrifremstilt grøt tilberedt med vann	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

3632

SPØRSMÅL OM BRØD OG PÅLEGG

12. Hvilken type brød og hvor mye brød pleier barnet å spise nå?

For hver brødtype settes ett kryss for antall skiver pr. dag (1/2 rundstykke = 1 skive)

Antall skiver pr. dag

	1/2	1	2	3	4	5	6	7	8	9 el. flere
Fint brød (loff, fine rundstykker o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mellomgrovt brød (Kneipp, helkorn o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grovt brød (minst 50% sammalt mel)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Knekkebrød, kavring o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Sum skiver pr. dag = x 7 = = Sum pr. uke. Summen brukes i spørsmål 16.

13. Skjæres skorpen på brødskivene til barnet vanligvis bort?

Sett ett kryss

- Bruker ikke brødskiver
- Ja
- Nei

14. Hva smører du vanligvis på brødet til barnet?

Sett ett kryss

- Bruker ikke smør/margarin på brødet \Rightarrow Gå til spørsmål 16
- Smør (meierismør)
- Bremykt
- Brelett
- Melange
- Soft Flora, Soft Ekstra
- Soft Oliven
- Vita
- Lett margarin (Soft Light, Vita Lett)
- Annen margarin

15. Hvor mye smører du vanligvis på brødet til barnet?

Se mengdeangivelse på bilde 5 i bildeboken.

Sett ett kryss

- Skrapet lag (Bilde A)
- Middels lag (Bilde B)
- Godt dekket lag (Bilde C)
- Tykt lag (Bilde D)

3632

16. Hvilke påleggstyper pleier barnet å spise nå?

For hver påleggstype settes ett kryss for antall brødskiver i løpet av en uke.

Ta utgangspunkt i sum brødskiver pr. uke fra spørsmål 12.

På antall skiver pr. uke

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	1/2 -1	2-3	4-5	6-7	8-14	15-21	22-28	29 el. flere
Brunost/prim	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Litago brunost/prim	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lett/mager brunost/prim	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hvitost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lett/mager hvitost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Smøreost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lett/mager smøreost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Leverpostei	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mager leverpostei	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Servelat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kokt skinke, lettserelat, kalkunpålegg o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Salami, fårepølse o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Svolværpostei, Lofotpostei	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Makrell i tomat o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kaviar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Egg (kokt, stekt, eggerøre)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Syltetøy, marmelade	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lett syltetøy, frysetøy	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Honning	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hapå	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjokolade-, nøttepålegg o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sjokoladepålegg med mindre sukker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annet søtt pålegg (Banos, Sunda o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Peanøttsmør	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Salat med majones	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frukt som pålegg (banan o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Grønnsaker som pålegg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annet pålegg	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

oppgi type:

3632

SPØRSMÅL OM MIDDAGSMAT (UTENOM INDUSTRIFREMSTILT BARNEMAT)**17. Hvor ofte og hvor mye middagsmat pleier barnet å spise nå?**

For hver type middagsmat settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang. Industriefremstilt barnemat på glass regnes ikke med her.

	Aldri/sjeldnere enn hver måned	Hvor ofte?						Hvor mye?				
		Ganger pr. mnd			eller	Ganger pr. uke			Mengde pr. gang			
		1	2	3	1	2	3 el. flere		A	B	C	D
Kjøtt og kjøttretter:												
Grill-, wiener-, kjøttpølser o.l. av storfe- og svinekjøtt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 7	☐	☐	☐	☐
Grill-, wiener-, kjøttpølser o.l. av kylling/kalkun	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 7	☐	☐	☐	☐
Magre grill-, wiener-, kjøttpølser o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 7	☐	☐	☐	☐
Kjøttkaker, medisterkaker, kjøttpudding	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk./skive	☐	☐	☐	☐
Hamburgere, karbonader o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	☐	☐	☐	☐
Kjøttsaus og andre kjøttdeigretter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 6	☐	☐	☐	☐
Kjøtt av okse, lam, svin o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 6	☐	☐	☐	☐
Kylling, høne, kalkun	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 6	☐	☐	☐	☐
Lapskaus, gryte med kjøtt/grønnsaker/poteter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 6	☐	☐	☐	☐
Fisk og fiskemat:												
Fiskeboller, fiskepudding	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk./skive	☐	☐	☐	☐
Fiskegrateng	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 10	☐	☐	☐	☐
Fiskekaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	☐	☐	☐	☐
Fiskepinner o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	☐	☐	☐	☐
Torsk, sei, annen hvit fisk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 8	☐	☐	☐	☐
Ørret, laks, makrell, sild	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 8	☐	☐	☐	☐
Annen middagsmat:												
Tomatsuppe, annen suppe	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 9	☐	☐	☐	☐
Pannekaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	☐	☐	☐	☐
Risgrøt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 11	☐	☐	☐	☐
Pizza (1 bit=1/8 Pizza Grandiosa)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bit	☐	☐	☐	☐
Annen middagsmat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐					

oppgi type:

3632

18. Hvor ofte og hvor mye poteter, ris, pasta, grønnsaker og saus pleier barnet å spise nå?

For hver matvaretype settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang. Her regnes både det som spises til middag og eventuelt til andre måltider i løpet av dagen. Industrifremstilt barnemat på glass regnes ikke med.

Hvor ofte?**Hvor mye?**

	Hvor ofte?					Hvor mye?				
	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Ganger pr. uke	Ganger eller pr. dag	1	2 el. flere	Mengde pr. gang				
Poteter, ris, pasta:		1-3	4-6	1	2 el. flere	stk.	1/2	1	1 1/2	2
Poteter, kokt/most	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
Potetmos (av pulver)	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 10	A	B	C	D
Pommes frites, stekte poteter	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 11	A	B	C	D
Ris	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 11	A	B	C	D
Pasta (spagetti, makaroni o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 11	A	B	C	D
Hamburger-, pølsebrød, lomper	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1/2	1	1 1/2	2
Saus og annet:						ss	1	2	3	4
Brun saus, hvit saus	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
Smeltet margarin, smør	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1	2	3	4
Ketchup	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1/2	1	1 1/2	2
Rømme	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1/2	1	1 1/2	2
Grønnsaker (rå, kokte, moset):						bilde 12	A	B	C	D
Gulrot	☐	☐	☐	☐	☐		☐	☐	☐	☐
Kålrot	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 12	A	B	C	D
Blomkål, brokkoli	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 12	A	B	C	D
Frossen grønnsaksblanding	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 13	A	B	C	D
Råkost	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 14	A	B	C	D
Spinat	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1	2	3	4
Agurk	☐	☐	☐	☐	☐	skiver	2	4	6	8
Tomat	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1/4	1/2	3/4	1
Erter	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1	2	3	4
Mais	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1	2	3	4
Paprika	☐	☐	☐	☐	☐	ringer	1/2	1	2	3
Andre grønnsaker	☐	☐	☐	☐	☐					

oppgi type:

3632

19. Hvilken type fett bruker du vanligvis til matlaging (steking, sauser o.l.)?*Her kan du sette flere kryss*

- Smør (meierismør)

- Bremykt

- Melange

- Soft Flora, Soft Ekstra

- Soft Oliven

- Vita

- Flytende margarin på flaske (Vita, Melange, Bremykt o.l.)

- Annen margarin

- Olje (oliven-, soya-, mais-, rapsolje o.l.)

SPØRSMÅL OM INDUSTRIFREMSTILT BARNEMAT PÅ GLASS**20. Dersom barnet får industrifremstilt barnemat på glass, hvor ofte og hvor mye pleier det å spise?***For hver type industrifremstilt barnemat på glass settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang. For mengdeangivelser se på bilde 15 og 16 i bildeboken.*

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Hvor ofte?					Hvor mye?			
		Ganger pr. uke	eller	Ganger pr. dag	Mengde (glass) pr. gang					
		1-3	4-6	1	2	3 el. flere	1/4 A	1/2 B	3/4 C	1 D
Grønnsaker (uten kjøtt og fisk)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pasta/ris med grønnsaker (uten kjøtt)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kjøtt/kylling/kalkun og grønnsaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pasta/ris med kjøtt og grønnsaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fisk og grønnsaker	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frukt-/bærmos på glass	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Dersom barnet får andre typer barnemat på glass, oppgi type:

3632

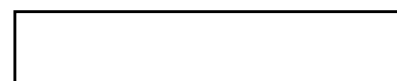
SPØRSMÅL OM IS, KAKER, KJEKS, GODTERIER O.L.

21. Hvor ofte og hvor mye is, kaker, kjeks, godterier o.l. pleier barnet å spise nå?

For hver matvaretype settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang

	Hvor ofte?							Hvor mye?				
	Aldri/sjeldnere enn hver mnd	Ganger pr. mnd eller		Ganger pr. uke				Mengde pr. gang				
		1-3	1	2	3	4	5 el. flere		A	B	C	D
Is - fløteis (1 pinne=mengde C)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 17	☐	☐	☐	☐
Is - saftis	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	pinne	$\frac{1}{2}$ ☐	1 ☐		
Puddinger, gelé, fromasj	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 17	☐	☐	☐	☐
Boller, skolebrød o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	$\frac{1}{4}$ ☐	$\frac{1}{2}$ ☐	1 ☐	2 ☐
Kaker (sjokoladekake, formkake o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	$\frac{1}{4}$ ☐	$\frac{1}{2}$ ☐	1 ☐	2 ☐
Vafler	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	plate	$\frac{1}{4}$ ☐	$\frac{1}{2}$ ☐	1 ☐	$1\frac{1}{2}$ ☐
Barnekjeks (Hipp)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1 ☐	2 ☐	4 ☐	6 ☐
Andre barnekjeks (Tom & Jerry, Mumie o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1 ☐	2 ☐	4 ☐	6 ☐
Søte kjeks (Mariekjeks, fylte kjeks o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1 ☐	2 ☐	4 ☐	6 ☐
Smørbrødkjeks (Kornmo, havrekjeks o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1 ☐	2 ☐	4 ☐	6 ☐
Sjokolade	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bit/rute	2 ☐	4 ☐	6 ☐	8 ☐
Smågodt, seigmenn, drops o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	2 ☐	4 ☐	6 ☐	8 ☐
Snacks (potetgull, popcorn, ostepop o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	kopp	$\frac{1}{2}$ ☐	1 ☐	$1\frac{1}{2}$ ☐	2 ☐

Dersom barnet får andre typer is, kaker, kjeks, godterier o.l., oppgi type:

3632

SPØRSMÅL OM FRUKT OG BÆR

22. Hvor ofte og hvor mye frukt og bær pleier barnet å spise nå?

For hver type frukt/bær settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang. Frukt og bær som pålegg til brødkiver og fra industrifremstilt barnemat på glass regnes ikke med her.

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Hvor ofte?					Hvor mye?				
		Ganger pr. uke		Ganger pr. dag		Mengde pr. gang					
		1-3	4-6	1	2	3 el. flere		A	B	C	D
Hjemmelaget mos av frukt og/eller bær	☐	☐	☐	☐	☐	☐	bilde 16	☐	☐	☐	☐
Bær (friske, frosne)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Appelsin, klementin o.l.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	båter	2 ☐	4 ☐	6 ☐	8 ☐
Banan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	$\frac{1}{4}$ ☐	$\frac{1}{2}$ ☐	$\frac{3}{4}$ ☐	1 ☐
Eple, pære	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	$\frac{1}{4}$ ☐	$\frac{1}{2}$ ☐	$\frac{3}{4}$ ☐	1 ☐
Druer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	3 ☐	6 ☐	9 ☐	12 ☐
Annen frukt (kiwi, melonskive o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	$\frac{1}{2}$ ☐	1 ☐	2 ☐	3 ☐
Hermetisk frukt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	ss	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐
Rosiner (1 eske = 45 g)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	eske	$\frac{1}{4}$ ☐	$\frac{1}{2}$ ☐	$\frac{3}{4}$ ☐	1 ☐
Annen tørket frukt (aprikos, svsker o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	stk.	1 ☐	2 ☐	3 ☐	4 ☐

SPØRSMÅL OM VANN, SAFT, JUICE O.L.

23. Hvor ofte og hvor mye vann, saft, juice o.l. pleier barnet å drikke nå?

For hver type drikk settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** barnet vanligvis drikker pr. gang. For mengdeangivelse se på bilde 1 og 2 i bildeboken.

	Aldri/sjeldnere enn hver uke	Hvor ofte?								Hvor mye?			
		Ganger pr. uke		Ganger pr. dag				Mengde pr. gang					
		1-3	4-6	1	2	3	4	5 el. flere		A	B	C	D
Vann	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Barnedrikk (Hipp, Nestlé o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Saft, sukret (Husholdningssaft o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Saft, kunstig søtet (Fun light o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brus, sukret	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Brus, kunstig søtet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Juice	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nektar (eplenektar o.l.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Nypeekstrakt	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3632

SPØRSMÅL OM ØKOLOGISKE PRODUKTER

24. Pleier barnet å få økologiske produkter nå?

Sett ett kryss for hver matvare

	Ja, vanligvis	Ja, av og til	Nei, sjelden/aldri
Kornprodukter/grøt	☐	☐	☐
Frukt	☐	☐	☐
Grønnsaker	☐	☐	☐
Kjøtt/kylling/kalkun/fisk	☐	☐	☐
Melk	☐	☐	☐
Andre økologiske produkter	☐	☐	☐

SPØRSMÅL OM MÅLTIDER

25. Hvor ofte pleier barnet å spise følgende måltider i løpet av én uke?

For hver måltidstype settes ett kryss

	Ganger pr. uke							
	Aldri/sjeldnere enn hver uke	1	2	3	4	5	6	Hver dag
Frokost	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Formiddagsmat/lunsj	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ettermiddagsmat (måltid etter lunsj og før middag)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Middag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kveldsmat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre måltider/mellommåltider	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oppgi hva slags type måltid(-er):	<input type="text"/>							

26. Dersom barnet er i barnehage, hos dagmamma o.l., hvor ofte pleier barnet å spise følgende måltider på disse stedene i løpet av én uke?

For hver måltidstype settes ett kryss

	Ganger pr. uke					
	Aldri/sjeldnere enn hver uke	1	2	3	4	5
Frokost	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Formiddagsmat/lunsj	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ettermiddagsmat (måltid etter lunsj og før middag)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Middag	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre måltider/mellommåltider	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3632

ANDRE SPØRSMÅL OM KOSTHOLDET

27. Er det noen matvarer det kunne være aktuelt å gi barnet, men som du unngår å gi fordi du er redd barnet kan reagere med allergi/intoleranse?

Sett ett kryss

Ja

Nei \Rightarrow *Gå til spørsmål 29*

28. Hvilke matvarer/ingredienser i matvarer unngår du å gi barnet?

Her kan du sette flere kryss

Glutenholdige mel/korn (hvete, havre, rug og bygg)

Vanlig kumelk

Appelsin/appelsinjuice/annen sitrusfrukt

Fisk/skalldyr

Nøtter/nøtteprodukter (peanøttsmør o.l.)

Belgfrukter (erter, bønner o.l.)

Egg

Soya

Matvarer med tilsetningsstoffer

Annet

29. Har barnet problemer med spising/mat?

Her kan du sette flere kryss

Nei, har ikke noen problemer

Ja, dårlig matlyst/småspist

Ja, liker få matvarer

Ja, vanskelig med tilvenning til familiens kosthold

Ja, allergi/intoleranse mot enkelte matvarer

Ja, andre problemer

oppgi hvilke:

3632

SPØRSMÅL OM KOSTTILSKUDD

30. Får barnet vitamin D-tilskudd (som vitamin D-dråper/tran) eller annet kosttilskudd nå?

Sett ett kryss

Ja

Nei, men barnet har fått vitamin D-tilskudd/kosttilskudd tidligere \Rightarrow *Gå til spørsmål 32*

Nei, barnet har aldri fått vitamin D-tilskudd/kosttilskudd \Rightarrow *Gå til spørsmål 33*

31. Hvor ofte og hvor mye vitamin D-tilskudd eller annet kosttilskudd pleier barnet å få nå?

For hver type kosttilskudd settes ett kryss for **hvor ofte** og ett kryss for **hvor mye** pr. gang.

Det er satt opp to mengder for en teskje: 3 ml (liten teskje) og 5 ml (stor teskje)

Hvor ofte?

Hvor mye?

		Hvor ofte?				Hvor mye?					
		Ganger pr. uke	eller	Ganger pr. dag	Mengde pr. gang						
	Aldri/sjeldnere enn hver uke	1-3	4-6	1	2 el. flere	1 tablett	2 tabletter				
Multivitamin-tabletter for barn <u>med</u> A og D vitamin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐				
Multivitamin-tabletter for barn <u>uten</u> A og D vitamin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐				
Kalktabletter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐				
Vitamin C	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐				
Vitamin D-dråper	☐	☐	☐	☐	☐	3 dråper	5 dråper				
Tran	☐	☐	☐	☐	☐	1 ts 3 ml	1 ts 5 ml	1 bs 7 ml	1 ss 10 ml		
Andre type fiskeoljer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
Flytende multivitaminer (Sana-sol, Biovit og Nycoplus multivitamin mikstur)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐		
Jern	☐	☐	☐	☐	☐	1 ts 3 ml	1 ts 5 ml	1 bs 7 ml	1 ss 10 ml	1 tablett	2 tabletter
Annet kosttilskudd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

oppgi type:

3632

32. Hvilke av følgende kosttilskudd har barnet fått de to første årene?Sett kryss ved **alle** alderstrinnene barnet har fått kosttilskudd.

	Ikke fått	Barnets alder (måneder)							
		1	3	6	9	12	18	24	
Multivitamin-tabletter for barn <u>med</u> A og D vitamin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Multivitamin-tabletter for barn <u>uten</u> A og D vitamin	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kalktabletter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vitamin C	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vitamin D-dråper	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tran	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre type fiskeoljer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Flytende multivitaminer (Sana-sol, Biovit og Nycoplus multivitamin mikstur)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jern	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Annet kosttilskudd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

INFORMASJON OM KOSTHOLD OG ERNÆRING**33. Hvor har du fått informasjon om kosthold og ernæring til barnet fra 1- til 2-års alder, og hvordan vurderer du denne informasjonen?**

Sett ett kryss for hver linje

	Ikke fått informasjon	Svært nyttig	Nyttig	Lite nyttig	Unyttig
Helsestasjonen	☐	☐	☐	☐	☐
Helsepersonell utenfor helsestasjonen	☐	☐	☐	☐	☐
Homøopat	☐	☐	☐	☐	☐
Familie/kjente	☐	☐	☐	☐	☐
Bøker og/eller oppslagsverk	☐	☐	☐	☐	☐
Aviser/TV/Ukeblad	☐	☐	☐	☐	☐
Reklamemateriell	☐	☐	☐	☐	☐
Butikken	☐	☐	☐	☐	☐
Mattilsynets hjemmeside (www.mattilsynet.no)	☐	☐	☐	☐	☐
Sosial- og helsedirektoratets hjemmeside (www.shdir.no)	☐	☐	☐	☐	☐
Matportalens hjemmeside (www.matportalen.no)	☐	☐	☐	☐	☐
Andre internettsider	☐	☐	☐	☐	☐
Annet	☐	☐	☐	☐	☐

3632

34. Ønsker du mer informasjon om småbarnsernæring?

Sett ett kryss

- Ja
-
- Nei ⇒ *Gå til spørsmål 36*
-
- Vet ikke ⇒ *Gå til spørsmål 36*

35. Hvilke tema er det du særlig ønsker mer informasjon om når det gjelder kosthold og ernæring nå når barnet er ca. 2 år gammelt?

Her kan du sette flere kryss

- Tilvenning til familiens kosthold
-
- Generelt om et sunt og variert kosthold til barnet
-
- Matvareallergi/-intoleranse
-
- Kosttilskudd
-
- Andre tema

oppgi hvilke :

BAKGRUNNSSPØRSMÅL OM BARNET

36. Når ble barnet født i forhold til ultralydstermin?

Sett ett kryss

- I 38. svangerskapsuke eller senere
-
- Før 38. svangerskapsuke

3632

37. Hvem har tilsyn med/passer barnet vanligvis på dagtid (hverdager)?*Her kan du sette flere kryss*

- Mor

- Far

- Dagmamma

- Barnehage

- Barnepark

- Besteforeldre eller annen omsorgsperson

BAKGRUNNSSPØRSMÅL OM BARNETS MOR OG FAR**38. Hva er mors alder?***Skriv inn mors alder*

		år
--	--	----

39. Hvor mange barn har mor født?*Sett ett kryss*

- 1 barn

- 2 barn

- 3 barn

- 4 barn eller flere

40. Hvilken utdanning har barnets mor og far?*Sett kun ett kryss for høyeste fullførte utdanning hos mor og kun ett kryss for høyeste fullførte utdanning hos far*

	Barnets mor	Barnets far
9/10-årig grunnskole eller kortere	☐	☐
9/10-årig grunnskole og folkehøgskole eller annen ett-årig utdanning	☐	☐
Videregående opplæring (videregående skole/gymnas/fagbrev)	☐	☐
Fagskoleutdanning	☐	☐
Høgskole- eller universitetsutdanning på 4 år eller mindre	☐	☐
Høgskole- eller universitetsutdanning på mer enn 4 år	☐	☐
Annet	☐	☐
Vet ikke	☐	☐

3632

41. Hvordan var mors arbeidssituasjon før barnet ble født og hvordan er arbeidssituasjonen hennes nå?

Sykemeldinger i forbindelse med svangerskapet skal ikke regnes med. Dersom flere alternativer passer, kryss av for det alternativet som passer best.

Sett ett kryss for arbeidssituasjon før fødsel og ett kryss for arbeidssituasjon nå.

	Før	Nå
Utearbeidende heltid	☐	☐
Utearbeidende deltid	☐	☐
Hjemmearbeidende	☐	☐
Sykemeldt	☐	☐
Permisjon	☐	☐
Uføretrygdet	☐	☐
Under attføring	☐	☐
Student/skoleelev	☐	☐
Arbeidsledig	☐	☐
Annet	☐	☐

42. Hvordan er mors familiesituasjon?

Sett ett kryss

Samboer

Gift

Bor alene med barnet/barna

Annet

43. Røyker mor nå?

Sett ett kryss

Nei

Ja, av og til (ikke hver dag)

Ja, 1-9 sigaretter pr. dag

Ja, 10 sigaretter eller flere pr. dag

3632

44. Oppholder barnet seg i rom hvor noen røyker?

Sett ett kryss

- Nei

 Ja, av og til

 Ja, flere ganger i uken

 Ja, daglig

45. Har barnets foreldre eller søsken astma/allergi, eller har de hatt slike plager tidligere?

Her kan du sette flere kryss

- Nei

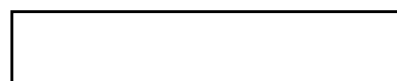
 Mor har/har hatt astma/allergi

 Far har/har hatt astma/allergi

 Barnets søsken har/har hatt astma/allergi

Tusen takk for at du tok deg tid til å besvare spørsmålene!

**Spørreskjemaet postlegges i vedlagte svarkonvolutt -
bildeboken skal du ikke returnere.**

Oslo, september 2007

Har du husket å sende oss spørreskjemaet om kosthold blant småbarn?

For omkring 1 måned siden sendte vi deg et spørreskjema for å kartlegge kostholdet blant 2 år gamle barn. Vi håper du har anledning til å fylle ut spørreskjemaet og sende det tilbake til oss en av de nærmeste dagene.

Hvis du allerede har returnert skjemaet, takker vi for hjelpen, og du kan se bort fra denne henvendelsen!

Alle som deltar i undersøkelsen vil få tilsendt en nylig utgitt kokebok med enkle og sunne oppskrifter. I tillegg vil alle som deltar være med i trekningen av 10 gavekort à kroner 10.000,- og 10 gavekort à kroner 5.000,-.

Det er frivillig å delta og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen, men for at vi skal få representative resultater er det viktig at flest mulig av de som er trukket ut blir med. Vi kan ikke erstatte deg med en annen!

Du deltar ved å fylle ut det vedlagte spørreskjemaet. Det tar omkring 30 minutter å fylle ut skjemaet.

Alle opplysninger blir behandlet strengt fortrolig og etter lovbestemte regler. Mens undersøkelsen pågår vil navn og adresser oppbevares hos Statistisk sentralbyrå. I løpet av 2008 vil undersøkelsen avsluttes og navn og adresselister vil bli makulert. Undersøkelsen er meldt til Personvernombudet for forskning ved Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste og godkjent av Regional komité for medisinsk forskningsetikk.

Har du noen spørsmål kan du ringe Anne Lene Kristiansen, Universitetet i Oslo, på telefonnummer 22 85 13 54 / 92 48 10 21. Du kan også skrive en e-post til a.l.kristiansen@medisin.uio.no

Returner spørreskjemaet i vedlagte frankerte svarkonvolutt innen 5. oktober 2007.

På forhånd takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Lene Frost Andersen
Prosjektleder
Universitetet i Oslo

Anne Lene Kristiansen
Prosjektmedarbeider
Universitetet i Oslo

Oslo, november 2007

Opplysninger om barnets vekt og lengde ved 24-månederskontrollen

Tusen takk for at du besvarte vårt spørreskjema om kosthold blant barn i to års alder! Du er nå med i trekningen av 10 gavekort à kr. 10.000,- og 10 gavekort à kr. 5.000,-. Trekningen vil bli foretatt i februar 2008.

Det er imidlertid ikke ført inn opplysninger om barnets vekt og lengde i spørreskjemaet vi mottok fra deg.

Skal du til 24-månederskontrollen før svarfristen utløper?

Ta med vedlagte kopi til helsestasjonen – for påføring av vekt og lengde ved fødsel og ved 24-måneders alder.

Skal du til 24-månederskontrollen etter at svarfristen har utløpt?

Fyll selv inn opplysninger om barnets vekt og lengde – kun ved fødsel (fra helsekortet).

Har du vært til 24-månederskontrollen?

Fyll selv inn opplysninger om barnets vekt og lengde – ved fødsel og ved 24-måneders alder (fra helsekortet).

Vennligst returner arket i vedlagte svarkonvolutt innen **20. november 2007.**

Hvis du har noen spørsmål kan du ringe Nina Cecilie Øverby, Universitetet i Oslo, på nummer 22 85 13 54 / 99 25 20 12. Du kan også skrive en e-post til n.c.overby@medisin.uio.no

På forhånd takk for hjelpen!

Med vennlig hilsen

Lene Frost Andersen
Prosjektleder
Universitetet i Oslo

Nina Cecilie Øverby
Prosjektmedarbeider
Universitetet i Oslo

Trykkeri: kursiv.no
Mnd/år: 8/2009
Opplag: 2000

Helsedirektoratet
Pb 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Tlf.: 810 200 50
Faks: 24 16 30 01
www.helsedirektoratet.no

Småbarnskost 2007 er gjennomført av Universitetet i Oslo
på oppdrag fra Helsedirektoratet og Mattilsynet.

**UNIVERSITETET
I OSLO**

 Helsedirektoratet